

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

OFSAYT KURALI İLE OFSAYT KURALI OLMADAN
OYNANAN FUTBOL OYUNUNDAKİ MAÇ ANALİZİ
SONUÇLARININ İNCELENMESİ

Tuna AYRAN

HAREKET VE ANTRENMAN ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Yrd.Doç.Dr. Sürhat MÜNİROĞLU

2006 – ANKARA

İÇİNDEKİLER

Kabul ve Onay	ii
İçindekiler	iii
Önsöz	iv
Şekiller Listesi	v
Tablolar Listesi	vi
1. GİRİŞ	1
1.1. Futbolun Tanımı	1
1.2. Futbol Oyunun Dünyada ve Türkiye’de Tarihsel Gelişimi	2
1.3. Oyun Kurallarının Tarihsel Gelişimi	8
1.4. Hakem	18
1.5. Futbolda Sistemlerin ve Dizilişlerin Tarihsel Gelişimi	21
1.6. Taktik	27
1.7. Ofsayt	31
1.8. Son Yıllarda Oyun Kurallarında Neler Değişti	33
2. GEREÇ VE YÖNTEM	36
2.1. Araştırma Grubunun Özellikleri	36
2.2. Veri Toplama Aracı	36
2.3. Veri Toplama Yöntemi	37
2.4. Verilerin Analizi	37
3. BULGULAR	38
4. TARTIŞMA	48
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	51
ÖZET	56
SUMMARY	57
KAYNAKLAR	58
ÖZGEÇMİŞ	60

ÖNSÖZ

FİFA son 15 yıldır futbol oyununu daha cazip hale getirmek, statlara daha fazla seyirci çekmek, televizyon başındaki pasif izleyiciden çok statlara gelen coşkulu, katılımcı seyirciyi arttırmak amacıyla oyun kurallarında bir takım değişiklikler yaparak oyunun kalitesini, çekiciliğini, hızını arttırmayı amaçlamıştır. Kaleciye geri pasın yasaklanması, ofsayt kuralına aktif-pasif ayrımının getirilmesi, 8 top uygulaması (saha kenarında daha fazla top olmasını sağlayarak topun oyun dışına çıktığında hemen tekrar başlaması için kale arkaları ve taç çizgilerinde yedek topların bulundurulması) bu duruma bir örnektir.

Futbol oyununda çok fazla tartışmaya konu olan ofsayt kuralı, eğer uygulamadan kalkarsa gerçekten de düşünüldüğü gibi daha fazla gol olup oyunun kalitesini ve heyecanını artırıcı bir etki yapacak mıdır?

Yapılan bu araştırmada, ofsayt kurallı ve ofsayt kuralı olmadan oynanan futbol müsabakalarındaki taktik değerlendirmelerin bilgisayarlı ortamda maç analizi yapılarak karşılaştırılması amaçlanmıştır.

Araştırmanın başından sonuna kadar yardım ve desteğini esirgemeyen sayın hocam Yrd. Doç.Dr. Sürhat MÜNİROĞLU'na, takımların organize edilmesinde ve müsabakaların kaydedilmesinde yardımlarını esirgemeyen Beden Eğitimi Öğretmeni İl Koordinatörü sayın Zafer YAŞAR'a, sahaların tahsis edilmesinde bana yardımcı olan beden eğitimi öğretmeni ve Gülşehir Gençlik Spor İlçe Müdürü sayın İlhan EKİCİ'ye, araştırmaya katılan tüm sporculara ve antrenörlere, çalışmamın her aşamasında yanımda olan eşim Siğnem AYRAN'a ve aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Oyun alanı ölçüleri.....	1
Şekil 2. Kale ölçüleri.....	1
Şekil 3. WM sistemi.....	22
Şekil 4. 4-4-2 sistemi.....	28
Şekil 5. 3-5-2 sistemi.....	30
Şekil 6. Ofsayt kuralsız maçlardaki oyuncuların sahaya dizilişleri.....	51
Şekil 7. Ofsayt kurallı maçlarda top kaybı yüzdelerinin oyun alanı üzerindeki dağılımı.....	52
Şekil 8. Ofsayt kuralsız maçlarda top kaybı yüzdelerinin oyun alanı üzerindeki dağılımı.....	52
Şekil 9. Ofsayt kuralsız maçlarda oyuncuların sahaya dizilişleri.....	53
Şekil 10. Ofsayt kurallı maçlarda oyuncuların sahaya dizilişleri.....	54

ÇİZELGELER LİSTESİ

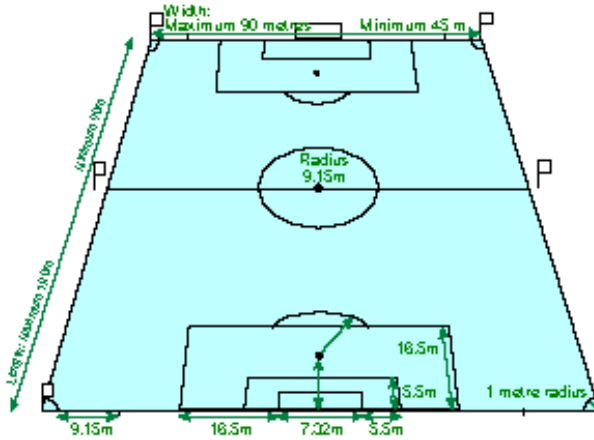
Çizelge 1. Ofsayt kurallı oynanan Gülşehir Spor – Avanos Spor müsabakasının Analiz sonuçları.....	38
Çizelge 2. Ofsayt kuralsız oynanan Avanos Spor – Gülşehir Spor müsabakasının analiz sonuçları.....	38
Çizelge 3. Ofsayt kurallı oynanan Sentez Spor – Avanos Spor müsabakasının Analiz sonuçları.....	39
Çizelge 4. Ofsayt kuralsız oynanan Sentez Spor – Avanos Spor müsabakasının analiz sonuçları.....	39
Çizelge 5. Ofsayt kurallı oynanan Avanos Spor – Köyhizmetleri Spor müsabakasının analiz sonuçları.....	40
Çizelge 6. Ofsayt kuralsız oynanan Köyhizmetleri Spor -Avanos Spor müsabakasının analiz sonuçları.....	40
Çizelge 7. Ofsayt kurallı oynanan Köyhizmetleri Spor – Gülşehir Spor müsabakasının analiz sonuçları.....	41
Çizelge 8. Ofsayt kuralsız oynanan Köyhizmetleri Spor – Gülşehir Spor müsabakasının analiz sonuçları.....	41
Çizelge 9. Ofsayt kurallı oynanan Sentez Spor – Gülşehir Spor müsabakasının analiz sonuçları.....	42
Çizelge 10. Ofsayt kuralsız oynanan Sentez Spor – Gülşehir Spor müsabakasının analiz sonuçları.....	42
Çizelge 11. Ofsayt kurallı oynanan Köyhizmetleri Spor – Sentez Spor müsabakasının analiz sonuçları.....	43
Çizelge 12. Ofsayt kuralsız oynanan Köyhizmetleri Spor – Sentez Spor müsabakasının analiz sonuçları.....	43
Çizelge 13. Ofsayt kurallı ve kuralsız oynanan müsabakaların toplam analiz sonuçları.....	44

Çizelge 14. Ofsayt kurallı ve ofsayt kuralsız maçlarda atılan gollerin yüzdelerinin dağılımı.....	45
Çizelge 15. Ofsayt kurallı ve ofsayt kuralsız maçlarda atılan şutların yüzdelerinin dağılımı	45
Çizelge 16. Ofsayt kurallı ve ofsayt kuralsız maçlarda verilen pasların yüzdelerinin dağılımı	45
Çizelge 17. Ofsayt kurallı ve ofsayt kuralsız maçlarda atılan uzun pasların yüzdelerinin dağılımı	45
Çizelge 18. Ofsayt kurallı ve ofsayt kuralsız maçlarda top çalma yüzdelerinin dağılımı	46
Çizelge 19. Ofsayt kurallı ve ofsayt kuralsız maçlarda top kaybı yüzdelerinin dağılımı	46
Çizelge 20. Ofsayt kurallı ve ofsayt kuralsız maçlarda kalecilerin kurtarış yüzdelerinin dağılımı.....	46
Çizelge 21. Ofsayt kurallı ve ofsayt kuralsız maçlarda faul yüzdelerinin dağılımı	46
Çizelge 22. Ofsayt kurallı ve ofsayt kuralsız maçlarda korner yüzdelerinin dağılımı	47
Çizelge 23. Ofsayt kurallı ve ofsayt kuralsız maçlarda aut yüzdelerinin dağılımı....	47
Çizelge 24. Ofsayt kurallı ve ofsayt kuralsız maçlarda serbest atış yüzdelerinin dağılımı.....	47
Çizelge 25. Ofsayt kurallı ve ofsayt kuralsız maçlarda taç atışı yüzdelerinin dağılımı.....	47
Çizelge 26. Ofsayt kurallı maçlarda ofsayt sayısı.....	47

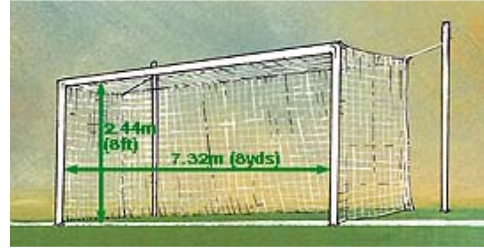
1.GİRİŞ

1.1.Futbol'un Tanımı

Futbol, önceden belirlenerek kabul görmüş 17 kural çerçevesinde, uzunluğu en çok 120 en az 90, genişliği en çok 90 en az 45 m. olan dikdörtgen bir alan içerisinde biri kaleci olmak üzere on birer kişiden oluşan iki takım arasında küresel biçimde meşinden yapılmış ağırlığı 410-450gr olan özel bir topu, el ve kolları kullanmadan rakip kale direkleri arasından geçirmeye dayanan ve biri orta, ikisi yardımcı ve birde dördüncü hakemin görev aldığı dört hakem tarafından yönetilen dünyanın en popüler spor dalıdır.

Şekil 1. Oyun alanı ölçüleri

Şekil 2. Kale ölçüleri

Boyutlar

Oyun Alanı dikdörtgen şeklinde olmalıdır.Taç çizgilerinin uzunluğu kale çizgilerinin uzunluğundan fazla olmalıdır.

Uzunluk; en az 90 m. (100 yarda) Genişlik; en az 45 m. (50 yarda)
en çok 120 m. (130 yarda) en çok 90 m. (100 yarda)

Uluslararası Maçlar

Uzunluk; en az 100 m. (110 yarda) Genişlik; en az 64 m. (70 yarda)
en çok 110 m. (120 yarda) en çok 75 m. (80 yarda)

UEFA Kriteri

Uzunluk; 105m Genişlik; 68m (Anonymous,2005)

1.2.Futbol Oyununun Dünyada ve Türkiye’de Tarihsel Gelişimi

Futbol oyununun tarihi İsa’dan önce ikinci bin yıla dek uzanır. Bu oyunun başlangıcı, efsanelerde ki “Sarı Kral” Hang Di’ye atfedilir. O zamanlar bu oyuna “Tsu-Chiu” (ayakla vurmak) denirdi. Milattan önce yapılmış bazı anıtlarda ki rölyeflerde ve milattan sonra yapılmış bazı kabartmalarda görüldüğü gibi, Ming hanedanına mensup Çinliler bugün Adidasın ürettiği toplara benzeyen toplarla oynuyorlardı (Enisler,92). Bu oyun bugünkü futbolun ilk formlarından olan bir oyun olarak tanımlanmaktadır. İ.Ö.621 ile İ.S.618 yılları arasında bu oyun Çin’de çok sevilmiş ve askerleri savaşa hazırlamak amacıyla kullanılmıştır. Fakat daha sonra ki yıllarda tamamen unutulmuştur (Anonymous,1986a).

Havai’de, sarmaşık yapraklarından yuvarlatılarak yapılan ve “po-po” adı verilen top ve “ayak topu” adı verilen “pe-ku-ki-ni-popo”futbola benzemektedir. Oyun alanında kale yerine karşılıklı sahalarda çukurlar kazılır. Ve top bu çukurların içine atılır. Malezyalılar bu oyunu greyfurtla oynarlardı. Burada amaç topu mümkün olduğu kadar yükseğe fırlatmaktı. Bunun için ayak baş parmakları da bandajlanmaktaydı. Futbolun basit bir formu da Slovaklar da görülmektedir. Kesilmiş saçlardan yuvarlanarak yapılmış kafa büyüklüğünde bir topa oynanmaktaydılar. Oyuncular bir daire oluşturup dikkate değer şekilde ustalıklı topu devamlı havada tutuyorlardı ve sahanın ortasında bulunan bir oyuncuya atıyorlardı (Enisler,1992).

Yüzyıllar boyunca futbol şiddet dolu, gençlerin içinde sıkışmış enerjilerine çıkış yolu sağlayan kavga dolu itişmelerin bir birikimi idi. Bu kabaca bir topun etrafında ellerle ve ayaklarla birlikte düzensizce ve kuralsızca oynanan gürültülü bir oyundu. Bu oyun bir çok insanın boşluklarda veya caddelerde gürültülü bir şekilde dövüşerek oynamaktan zevk aldıkları bir oyundu (Müniroğlu,1995).

Ortaçağda köylüler top diye adlandırılan şişirilmiş iškembeye vuruyorlardı. Katolik kilisesi de onları destekliyordu. Romalılar ve Krallık dönemi futbolunda (givoco del Calcio), köyler ve kasabalar arasında oynanan maçlarda

büyük çatışmalar ve şiddet olayları can kayıplarına yol açıyordu. Aslında insanların gerilimini azaltan bu tür çatışmaları kilisede kralda onaylıyordu. Ama bu olaylar kutsal günlerde olduğunda karşı çıkılmaya başlandı. Kral 2.Edward, 1314 yılında belediye başkanı aracılığıyla halka; ayak topu oyununa Tanrının izin vermediğini, birçok kötülüğe, büyük topların peşinde koşularak yapılan mücadelenin neden olduğunu söylüyordu (Anonymous, 1997).

Bu dönemde oyun artık futbol diye adlandırılıyordu ne ardında da birçok kurban bırakıyordu. Herkes istediği biçimde oynuyordu. Bir sınırlama yoktu. Bir köy halkı öbür köy halkına karşı, topu tekmeleyerek, yumruklayarak hedefe doğru sürüklüyordu. Karşılaşmalar günler boyunca sürüyor, bir çok cana mal olarak geniş alanlara yayılıyordu. Krallar bu kanlı mücadeleleri bu yüzden yasaklamaya devam etmişlerdi (Eniseler,1995).

17. yüzyıla kadar futbol genelde gizli olarak oynanıyordu. Futbolculara da halk tarafından kötü gözle bakılıyordu. Ancak bir süre İtalya'ya sığıp sonradan ülkesine dönen Kral II. Charles döneminde "Calcio", yeniden serbestçe oynanmaya başlandı. Soyluların devam ettiği kolejler ise futbol kulüplerine öncülük ettiler. Easton Harrow, Westminster gibi kolejler futbolu kendi belirledikleri kurallarla oynadılar. 1841'de rugby ile futbolun kesinlikle birbirlerinden ayrılması için yapılan çalışmalar sonunda futbol topunun tam bir küre biçimini alması kabul edilmiştir. 1848'de ise "Cambridge Kuralları" adı altında belirlenen kurallar, anlayış ve uygulama farklılıklarını ortadan kaldırdı. Bu da futbolun yayılmasını hızlandırdı. Futbol bugünkü şeklini 12 İngiliz kulübünün 1863 yılında Londra'da ki "Free Mason" un meyhanesinde imzaladıkları ve bugünde uygulanan futbol kuralları üzerine kesin anlaşmasına göre kulüpler Cambridge Üniversitesinin 1846 yılında belirlediği kuralları benimserler. Futbol tarih boyunca hemen hemen bütün medeniyetlerde benzer biçimlerde boy gösterdikten sonra bugünkü haline en yakın şeklini 17. yüzyılda İngiltere'de almıştır. Daha sonraki gelişimi ise şöyle gösterilebilir (Anonymous,1986a).

- 1841 - Futbol topunun tam bir küre biçiminde olmasının kabulü
- 1848 - "Cambridge kuralları" adı altında futbol kuralları toplanmış ve bu kurallarla ilk futbol maçı Cambridge'de öğrenciler arasında ilk futbol maçının oynanması.
- 1855 - Bir İngiliz takımının ilk kez yurt dışına çıkarak futbol oynaması ve böylece Almanya'da futbolun temelini atması
- 1857 - İngiltere'de ilk futbol kulübü Sheffield Club'in kurulması.
- 1863 - İngiltere Futbol Federasyonu'nun ve böylece modern futbolun doğuşu.
- 1870 - Portekiz'de oturan İngilizlerin burada futbolu yaymaya başlamaları.
- 1871 - "Kral Kupası" veya "İngiltere Federasyon Kupası" nın başlaması
- 1872 - "İngiltere-İskoçya" : ilk milli maç.
- 1875 - Kalelere üst direk konulması ve topa kafayla vurulmasına izin verilmesi
- 1876 - Korner kuralının kabulü
- 1879 - Glasgow'dan Darwen'e para teklifiyle futbolcu getirilerek profesyonellik yolunun açılması.
- 1882 - Futbol kurallarında değişiklik yapmaya yetkili "International Board"un kurulması
- 1885 - Profesyonelliğin İngiltere'de resmen kabulü
- 1886 - Ofsayt kuralının kabulü
- 1889 - Danimarka ve Hollanda'da futbol federasyonlarının kurulması
- 1890 - Futbol maçlarında tam yetkinin hakemlere verilmesi
- 1891 - Penaltının kabulü
- 1893 - Amerika'da ilk futbol federasyonunun Arjantin'de kurulması
- 1895 - İngiltere'de bayanların ilk futbol maçını oynaması
- 1899 - Sürenin 90 dakika, ölçülerin 118.4 x 91.4 olarak belirlenmesi
- 1901 - Sheffield United - Tottenham Hotspur federasyon kupası finalini 110.802 kişinin izlemesi.

1902 - İngiltere dışında oynanan ilk milli maçta Avusturya'nın Macaristan'ı 5-0 yenışı.

1903 - Averajın kabulü

1904 - Belçika, Fransa, Danimarka, Hollanda, İspanya, İsveç, İsviçre'nin FIFA'yı kurması

1906 - Kıtalar arası ilk milli maçta Güney Afrika'nın Brezilya'yı Brezilya'da 5-0 yenışı.

1907 - Kendi sahasında bulunan bir futbolcunun ofsayt sayılmamasının kabulü

1908 - Londra Olimpiyat Oyunları'nda futbolun ilk kez olimpiyat oyunlarında yer alması (Anonymous,1992).

Londra anlaşması, ne oyuncu sayısını ne sahanın genişliğini ne kalenin yüksekliğini ne de maçların süresini sınırlıyordu. Maçlar iki üç saat sürüyor ve top uzaklara kaçtığında oyuncular aralarında sohbet edip sigara içiyorlardı. Ofsayt kuralı ise o zaman bile uygulanıyordu. Bu tarihten sonra (1863), futbol diğer Avrupa ülkelerine ve bütün dünyaya yayıldı. 1870 yılına doğru takımlar savunma, orta saha ve hücum açısından organize oldular. Oyuncu sayısı da 11 kişi ile sınırlandırıldı. 1871 de kaleci ortaya çıktı. Kaleci, diğer oyuncularından farklı olarak topa tüm bedeni ile müdahale edebilir. 1872 yılında ise, hakem ortaya çıktı. O zamana kadar oyuncuların kendileri hakemlik yapıyorlar yaptıkları hataları kendileri cezalandırıyorlardı. İlk maç 1872 yılında İngiltere ile İskoçya arasında oynandı (0-0). 1891 yılında hakemler ilk kez sahaya girdiler. O tarihe kadar maçı sahanın dışından seslenerek yönetiyorlardı. İlk penaltı cezası bu tarihte verilmiştir. 1882 yılında İngiliz yöneticiler taç atışının elle yapılmasına izin verdiler. 1890 yılında ise, sahanın sınırları kireçle çizildi. Ve ortasına bir daire yerleştirildi. Aynı yıl kalelere ağ da gerildi (Anonymous,1986a).

Paris'te 1904 yılında FIFA (Uluslararası Futbol Federasyonu) kuruldu. Bu örgüt o zamandan beri tüm dünyaya futbol ilişkilerini yönetmektedir. FIFA gelmiş geçmiş dünya şampiyonaları boyunca, vaktiyle İngilizler tarafından oluşturulan kurallarda pek az değişiklik yapmıştır (Güven,1999).

Futbolun Olimpiyat Oyunlarındaki geçmişi olaylarla doludur. İlk olarak sadece gösteri sporuydu ve ilkeleri belirlemek amacı ile oynanmasına izin verildi. 1896'da Atina'da ki program sadece 9 spor dalını içeriyordu. Futbol maçları sadece olayı cazibeli kılmak için vardı. 1904'te Kuzey Amerika'nın St. Louis kentinde futbol ilk defa olimpik programa dahil edildi. 28 Mayıs 1928 Amsterdam'da FIFA Kongresi Dünya Şampiyonasının oluşturulmasına karar verdi. FIFA'nın üçüncü başkanı Jules RİMET Dünya kupasının babasıydı. FIFA Kongresi 1929 yılında toplandı ve altı aday içinden olimpiyatı iki kere kazanan Uruguay'ı ilk Dünya Kupasını düzenlemek üzere seçti. 18 Temmuz 1930 tarihinde birinci Dünya Kupası Sentenario Stadyumunda açıldı. 30 Temmuz 1930 tarihinde Arjantin ve Uruguay finalde karşılaştı ve Uruguay finalde karşılaştı ve Uruguay Arjantin'i 4-2 yenerek ilk Dünya Kupasının sahibi oldu (Anonymous, 1986a).

Türklerin günlük hayatında oynadıkları oyunlar konusunda Kaşgarlı Mahmud'un "Kitab'u Divanü Lügati't-Türk" de bilgiler vardır. EserdeTepük isimli bir oyundan bahsedilmektedir. Kaşgarlı top ve top oyunlarının XI. Yüzyıl Türk toplum hayatında oldukça yaygın olduğunu belirtmektedir. Divan'da yarışma karakterli olarak atla oynanan bir top oyunu olan Çenganm (Çöğen, Polo) dan da bahsedilmektedir (Gürses,1991).

Osmanlılarda top oyunlarının destek görmemesinde rol oynayan çok karakteristik özelliği, olarak şu tespitler yapılabilir; bu da İslam i bir akideden ziyade "Kerbela Savaşıyla" ilişkili bir olaya telmihte bulunulmasındandır. Bu telmihter, Kerbela'da Hz.Hasan ve Hz.Hüseyin'in başının terlerde yuvarlanmasına ve top gibi oynanmasına ve yapılan atflar söylencelerden ibarettir. Osmanlı döneminde, çok genel olarak, islami bir telmihten dolayı top oyunlarının Müslümanlar tarafından desteklenmemesi, futbol oyununun da bize haliyle Batıdan önce gayrimüslim azınlıklar tarafından gelmesine neden olmuştur denilebilir. Osmanlı gayrimüslimleri kendi aralarında kurdukları takım ve kulüplerde futbol oynamaya başladılar. 1975 yılında Selanik'te ve 1877'de İzmir'de futbol azınlıkların oynadığı, Müslümanlarında seyrettiği bir oyun olarak dikkat çekti. İzmir'de Giraud Chernaud ve Whital aileleri Futbolun öncüleri oldular. 1894'de İzmir'de "Football Club Smyrn" (İzmir Futbol Kulübü) kuruldu (Anonymous, 1992).

1890-1900 yılları arasında İzmir’de futbolun Rum, Ermeni ve İngilizlerden oluşan takımlar arasında yaygınlaştığını görüyoruz. Kurulan ilk futbol kulüpleri; Black Stocking Football Club (1901) Beşiktaş (1903), Galatasaray (1905) ve Fenerbahçe (1907) dir. İstanbul’da dört yabancı takım “Moda”, “Elpis”, “Imogone”, ve “Kadıköy” isimli kulüplerin kurduğu İstanbul Futbol Birliği kendi arasında bir futbol ligi kurdular (17 Mayıs 1903). Bu lige Türk takımları da katıldılar. 1910 yılında “İstanbul Futbol Kulüpleri Ligi” adıyla ve tabanını daha da yerlileştirip genişleterek yeniden örgütlenen bu lig düzeninin “Cuma Ligi” ve Pazar Ligi” diye bölünerek Cumhuriyete Ulaştığını görüyoruz (Anonymous, 1992).

Türkiye Futbol Federasyonu 13 Nisan 1923’te başkanı Yusuf Ziya Öniş’tir. Futbol Federasyonu müsabakaları organize eder, uluslar arası organizelere milli takımların katılmasını sağlar. Ve aynı yıl 21 Mayıs’ta FIFA üyeliğine kabul edildi. 26 Ekim 1923’de Türkiye ilk milli maçını Romanya ile İstanbul’da oynadı (2-2). 1954’de kurulan UEFA (Avrupa Futbol Birliği), 1962 yılında Türkiye’yi bir Avrupa ülkesi olarak üyeliğe kabul etti. 1951 yılında profesyonelliğin kabul edilmesiyle futbolun bir meslek dalına dönüşmesini sağladı. 1959’dan itibaren düzenlenen milli lig organizasyonları ve kupa müsabakaları ile ikinci ve üçüncü ligler, Türkiye’de futbolu popüler bir spor dalı haline getirdi (Anonymous,1973)

1.3.Oyun Kurallarının Tarihsel Gelişimi

Futbol oyunu yeni ortaya çıktığı dönemlerde kalabalık bir grupla kuralsızca oynanırdı. 1840 yılında Eton, rugby, Harrow ve winchester gibi eski ve Clifton Halleybury ve marlborough gibi daha yeni olan özel İngiliz okulları modernleştirildi. Okul sporu Rugby'nin başı çekmesiyle, diğer ülkelere kıyasla daha iyi tanıtılmaya başlandı. Bunu 1842 de Harrow ve Shrewsbury, daha sonra da Eton takip etti. Yeni okul sistemi haftada üç yarım günü spora ayırmaya başladı, en favori sporlar futbol ve rugby idi. Kulüpler ve takımlar kuruldu, turnuvalar düzenlenmeye başlandı. Yatılı okullarda bu sisteme uyduruldu. Bu coşkulu çalışmalarından sonra, kuralları önceleri yazıya geçirilmemiş olsa da kuralı öngören bir oyun ortaya çıktı. Bu kurallar her okulun anlayışına uyuyordu, zamanla gelenek haline geldiler. Özellikle, topun taşınıp taşınamayacağı, oyuncu sayısı, sınır çizgileri, goller ve benzeri kurallardı bunlar. Oyun üniversitelere tanıtmak için girişimler yapıldığında bazı zorluklar baş gösterdi. Oyunun değişen kuralları ve uygulamaları sorun ve karmaşa yarattı. Kuralların değişmezliği üzerinde anlaşmaya varmak için 1848'de Cambridge'deki Trinity Üniversitesinde toplantılar düzenlendi. Bu toplantılarda, Cambridge'in ilk 16 kuralı kabul görmeye başladı. 1860'da Londra'nın nüfusu 2.8 milyonda ve Avrupa'nın en büyük ve önemli kentiydi. Dokuma ve eğirme değirmenlerinin dönüşüyle İngiltere'nin her yerinde modern bir işçi sınıfı doğdu. Büyük endüstri merkezlerinde istihdam sorunu olmadığından, insanlar çalışma yerlerini seçme özgürlüğüne sahiptiler. Makine da yapılan işin standardı belliydi ve ücretler parça başı ödeniyordu. Tekstil endüstrisinin merkezlerinden olan Leeds kısa sürede nüfusunu 50.000 den 400.000 e çıkardı. İşçiler daha çok değirmende olmak üzere 12 saat çalışıyorlardı ve haftada çalışma saati 60 saati buluyordu. Ancak üretimdeki artış daha sonraları çalışma saatlerinde düşüşe yol açtı. Buda cumartesi öğleden sonralarının boşalması anlamına geliyordu. 1850 de nüfusun yarısının yaşadığı İngiliz şehirlerinde vatandaşlar boş vakitlerini en iyi değerlendirme arzusundaydılar. Zevkler sınıf ve imkanlara göre farklılık göstermekteydi. Ekonomik güçleri toprak ve mal mülkiyetine dayanan İngiliz asilzadeleri at yarışları, kürek ve kriketi tercih ediyorlardı. Bu arada işçi sınıfı da futbolu geliştirdi (Anonymous,1986a).

Yaşam koşulları işçi sınıfı için de daha dayanılır bir duruma gelmişti. Barınma sorunu azalmış, ücretler artmış, sağlığa daha çok önem verilmeye başlanmıştı. Yetkililer şehir planlamasıyla daha yakından ilgilenmeye başladılar. Halk için açık yerlerde spor alanları inşa edildi, kısaca günlük hayat güzelleşmişti. 1885 de demir ve çelik endüstrisinde gelişmiş olan York Country'nin merkezi bir şehri olan Sheffield'de ilk İngiliz futbol kulübü kurulmuştu. Cambridge kurallarını büyük ölçülerde takip eden yeni "Sheffield Kulübü Kuralları"ndan söz edilmeye başlanmıştı. Bu şekilde ilk önemli adım atılmış sayılırdı. Bunu özellikle öğrenciler tarafından kurulmuş olan Old Boys gibi kulüpler takip ettiler. Bu gelişmelere bir başka katkı da İngiltere'nin o sırada "Demiryolu Çağı" nı yaşıyor olmasıydı. Çeşitli kentler arasındaki bağlantılar gittikçe artıyordu. 1860 tan itibaren de mevcut kulüplere karşı, sahaya takım çıkartacak yeni kulüp kurma taleplerinde artışlar görüldü. Ne var ki bu yöndeki girişimler, bütün kulüplerin Cambridge kurallarına göre oynama şartına rıza göstermemeleri nedeniyle, ilk etapta istenilen sonuçları vermedi. Böylece oyunun icrasında yöreden yöreye farklılık gösteren, çok çeşitli kurallar olduğu belirlendi. Sonuçta bütünleşme çağruları için gelen baskılar arttı. Birlik zamanı artık gelmişti. 26 Ekim 1863'de kulüp temsilcileri takım kaptanları ve okulların delegeleri, Londra'daki Great Queen caddesinde bulunan "Freemason's Tavern" da bir araya geldiler. Büyük bir coşku içinde, derhal görüş ayrılıklarını kaldırmak ve oyunu standardize etmek için çalışmaları başlattılar. Çoğunluk önceki Cambridge kurallarını kabulleniyordu. Ana kural, topun ancak ayaklarla sürülebileceğiydi. Zaten bu, oyunun en alışlagelmiş şekliydi. Ancak buna karşı çıkan bir azınlık da vardı ki, sözcüklerini yapan F.W. Campbel şöyle diyordu: "Asıl futbol, rakibe vurarak oynanan futboldur. Bu, öteden beri böyle olmuştur ve hiç kimsenin bunu yasaklamaya hakkı yoktur. Sizin koyduğunuz kurallar, ancak içip te zom olmuş, ayakta zor duran, zayıf adamlara göre olabilir, ama bir erkek oyununa uygun değildir. Parçalayıcı, hırpalayıcı bir mücadeleye karşı olanlar, oyunumuzun ruhunu idrak etmeyecek kadar ihtiyarlamışlar demektir." 13'e 4 oyla kaybeden Campbel, toplantıyı çılgına dönmüş bir vaziyette terk etti. Daha sonra, 1871'de İngiliz Rugby Birliğini kurduğu biliniyor (Anonymous,1986a).

Takiben yapılan 5 uzun toplantı sonucunda, bütün üyelerin kabul ettiği 14 kural yayımlandı. Böylece futbol kuralları, “Rugby kuralları”ndan kesin hatlarla ayrılmış oldu. Temel faktör futbol topuna yalnız ayakla dokunabileceği ve topun rakip oyuncuya vurulamayacağıydı. Topa veya rakibe elle müdahale edilemeyeceği hususu da vurgulanarak, “Modern Futbol”un doğuşu gerçekleştirilmiş oldu. 8 Aralık 1863’te, bu 14 kural yürürlüğe konarak, “Bell’s Life”ta yayımlandı. Kurallar genellenebileceği halde, başlangıç itibarıyla, sadece Londra havalisindeki maçlarda ve üç yıl içinde yeni bir birlik kurarak kurallarda bazı küçük değişiklikler yapacak olan Sheffield’in kuzey bölgesinde uygulandı. 13 Mart 1866’da, bu iki birliğin takımları arasında özel bir maç oynandı. Bu maçta her iki birliğin mutabık olduğu 4 faktör vardı. Oyun Alanı 120 yard uzunluğunda ve 80 yard genişliğinde olacaktı. Londra Birliği’nin takımı beyaz kazak ve beyaz şort giyecekti. Top zambak beyazı ve 5 numara ebadında olacaktı. Maç sabaha karşı 03.00’da başlayıp, 04:30’da sona erecekti. Bu tarihten itibaren Nisan 1877’ye kadar, iki birliğin kurallarda standardizasyona gidemedikleri görüldü (Anonymous, 1986a).

Tarih yıllıklarında kaydedilebilen ilk uluslar arası maç, İskoçya ve İngiltere arasındaki oyundu. İki takım bir güç denemesi amacıyla 30 Kasım 1872 yılında Glasgow’da Batı İskoç kriket sahasında karşılaştılar. 2000 seyircinin önünde oynanan maçın golsüz bir beraberlikle sona ermesi herkesi hayal kırıklığına uğratmıştır. Tarihçiler fikir birliğiyle giriş ücreti olan 1 Shilling’in çok yüksek olduğunu düşünmüşlerdir. İskoç takımı tamamıyla Kraliçe’nin Park Futbol Kulübü oyuncularından oluşturulmuştur. Bunun sonucu olarak 1873 yılında İskoç Futbol Ortak Şirketi, bunu takiben 1876 yılında Galler futbol ortak şirketi ve dört yıl sonrada İrlanda Futbol Ortak Şirketi kurulmuştur. Futbol Federasyonu kurulduğu zaman oyunun stili bugünün futbolundan tamamı ile farklı idi. “Her şey hücum içindi.” Anlayışı hemen sınırsız bir rekabet buldu. Futbol oyuncusu kazanmak için oynardı. Kaçırılan goller ise önde bulunduğu müddetçe pek önem taşımazdı. Futbol o zamanlarda takım oyunu değildi. O günlerde eğer birisi takım düzeni için bir oyun taktiği belirlemek zorunda kalsaydı bu muhtemelen 1-1-8 olurdu. Başka bir deyişle kalecinin dışında (ki bu adla ilk defa 1871 de bahsedilmeye başlanmıştır.) sadece bir savunma oyuncusu, bir orta saha oyuncusu ve 8 hücum oyuncusu vardı. 70’li yıllarda

daha güçsüz takımlar bir oyuncularını geri çektiler ve daha sonrada iki vurucu oyuncuyu orta sahaya doğru kendilerini korumak için çıkardılar. Her nasılsa daha sonra Kraliçe'nin Park Futbol Kulübü olan İskoç takımının stili hemen hemen bir dereceye kadar devrimci etkileri taşıyordu. Ortada ki yer birinci ve ilk resmi tekniği tanımak için özel bir yerdi. Hem yüksek hemde en kolay metotlar gerekirdi. Sonrası sürprizlerle doluydu. Bu oyunun akıcılığını korurdu. O zamana kadar bilinmeyen yeni atak şekilleri görüldü. Bunlar başarıyı getirdi. Topun pası ve tertipleri doğdu. Bu taktik o kadar mükemmeldi ki İskoçları iki kez İngiliz final kupasına götürdü (1884-1885) (Anonymous,1986a).

Oyunun teknik açıdan gelişmesi ise yeni topların yardımı ile olmuştur. En iyi su geçirmez topu yapan Mister Mackintosh'du. İçinde şişirilmiş lastik balon vardı. Deri yüzeyi ise 18 parça güneşte kurutulmuş kahverengi deriden yapılmıştır ve el ile dikilmiştir. İstenen basınca ulaşmaya kadar şişirmek için küçük bir sibop deliği açık bırakılmıştır. Son iş ise topu bağlamaktır. Başlığın hazırlanması sırasında sürekli olarak bu noktaya vurmak hiç de kolay bir iş değildir. Fakat top, bugün olduğu gibi oldukça fonksiyoneldi. Sadece iyi zıplamıyordu. Vuruşu da iyiydi. Diğer bir konu ise hareket özgürlüğü pek tanımayan formaydı. Altı deri bağlarla donatılmış ağır botlar, futbol ayakkabısı olarak kullanılırdı. Daha sonra bu şeritler büyük vidalarla yer değiştirmiştir. Bu vidaların ayakkabı pençesine monte edilmesi gerekiyordu. Bilekler ise deri parçası ile iyi korunurdu. Pantolonlar ise uzundu ve çorapların içine sokularak kullanılırdı. Forma yerine süveter giyilirdi. Günümüzde oldukça mantıksız olmasına rağmen, oyuncular sıkı oturan şapkalar giyerlerdi. Tabi ki bu, havada topa kafa vuruşu yapmak için ideal değildi. Diz kapağından ayağa kadar olan bölümün korunması için tekmelikler (güçlü incik yastıklar) takılırdı. Bunlar bacaklara, tıpkı krikette olduğu gibi sıkıca bağlanırdı (Anonymous,1986a).

1890'da oyuncular şimdi olduğu gibi hepsi aynı giyinirdi. Penaltı vuruşları bugünkü şeklinden farklı bir şekilde kullanılırdı. İki elle taç atışı yine bu dönemde görünmüştür. 1902 de gol alanları belirlendi. Penaltı bölgesi (bir çizgi ile belirlendi) ve penaltı vuruşu şimdiki gibi biliniyordu. Fakat bugünkünden farklıydı. Fifa'nın 1908'de en önemli görevi uluslar arası düzeyde standart kuralların konmasındaki azmidir. 150 ulusal derneğin üye olduğu FIFA'da bu temel kurallar hala kısmen geçerli olduğu için uzun süreçte standardizasyon çok olumlu olmuştur. Futbol oyunu dünyanın en başlıca sporudur ve FIFA 150 üyesiyle birlikte, son derece profesyonel olgunluk içerisinde yeşil sahalarda oynayan takımları tüm bölümlerinde kontrol ederler. Futbol kurallarının sorumluluk yetkisi Uluslar arası Futbol Federasyonu'na verilmiştir ve kuralları sadece federasyon değiştirebilir veya düzeltebilir. Federasyon aynı zamanda kuralların uygulanması kararlarını verir. Ve bu kararlar oyun kurallarının fasikülüdür. On yedi kural oyun oynanan bölgenin topun ve kale çizgilerinin işaret ve boyutları için şartlar kapsar. Ve bu teknik kurallar oyunun oynanabilmesi için gerekli en iyi olabilecek durum ve ekibin sağlanması için sık sık gözden geçirilir. Çaresiz ulusal örgütlerden oyun kurallarının değişikliği veya düzeltilmesi için öneriler gelir. Ve FIFA üyelerine kendi önerilerini ve bakış noktalarını ileri sürmeleri için izin veren oturmuş yöntemleri vardır. FIFA hakem komitesi aynı zamanda uluslar arası maçların ve yarışların hakem raporlarını inceler ve oyun kurallarının önemi açısından teklif ve tavsiyelerde bulunur. Bütün kabul edilen öneriler uluslararası kuruldan önce yıllık seminerde yürürlüğe koyulur ve dikkatlice incelenir. Kurul değişiklik için ve bazı durumlarda ispat ihtiyacı duyduğu haller vardır; federasyonlara denemeler yapmaları için izin verilir. Eski Kuzey Amerikan Futbol Ligi ofsait yöntemine iyi bir örnektir. Geçmişte 11. kural ofsait üzerinde birkaç elverişli pozisyonda denemeler yapıldı. Ama eldeki mevcut delil ikna edici değildir ve böylece federasyon ofsait kuralını değiştirmeye hazırlık yapmadı. Ayrıca 13. kural değişikliği ve serbest atışın kaldırılması için öneriler getirdi. Ama yine burada kurulu ikna etmek için daha olumlu ispata ihtiyaç vardır (Anonymous,1986a).

Futbolun gelişimi daima oyun kurallarına adaptasyonu izlemektedir. Bu görüşe göre adaptasyon adım adım gerçekleşmektedir. Düzenli gelişim 19.yüzyılın ortalarına doğru başlamıştır. İlk olarak oynanan ve bugünkü futbola benzeyen “fute ball” “mob festival” idi. Mob için tek kural top nereye giderse onu izlemektir. Top elle tutulabiliyordu. Bu düzensiz oyun tatil günlerinde bir eğlenceydi. Resmi bir eğlence olarak kabul edilen bu oyun pek çok kazaya açıktı ve ölümlerle bile sonuçlanabiliyordu. Tüm bunlar yüzünden hükümet tarafından yasaklandı. 19.yüzyılda futbol ayakların ve ellerin kullanıldığı bir oyun olarak pek çok devlet okulunun spor programı içine alındı. Devlet okullarında disiplin temel olduğu için bu tutum spora da yansıyor. Zamanla futbol değişerek İngiltere de çok yaygın olarak kabul edilmeye başlandı. Yazılı olmayan ama varolan belli kurallar vardı.bunlar bir centilmenin yapamayacağı şeylerdir. Fakat oyun ruhundan dolayı bazı davranışlar centilmenliğin dışındadır. Bu “fahri codex okulu” ilk kuralların öncüsüydü. Uppingham okulunun öğretmeni Rev.J.C Thing kuralların ilk öncüsüydü. O 19.yy ortasından önce zaten golün nasıl kazanıldığını saptadı. Eller sadece topu durdurabilmek ve ayakların önüne yere koymak için kullanılırdı. Top sadece havada olmadığı zaman tekmelenebilirdi. Bir çeşit ofsayt kuralı zaten vardı; karşı takımın kalesi ile yüz yüze kaldığında topun önündeyseniz oyuncu oyun dışı kabul edilirdi. Onun artık oyunda kalmasına izin verilmezdi. Harrow bir adım daha ileri gitti ve ölçüleri zaten düşünmüştü, örneği feet ve yarda. Kalenin eni 3.60m idi. Oldukça orijinal düşüncelere sahipti. Mesela berabere biten bir maçın rövanşı ertesi gün yapılmak zorundaydı ve kalenin eni iki misli fazla olma şartı vardı. Gol attıktan sonra taraflar hemen değişmek zorundaydı. Kuralların sonuncusu da, her futbol sezonunun başında kural listesinin her okulun kolayca görülebilecek bir yerine asılması gerektiğiydi. Yeni öğrencilerin okuyup hakkında düşünmesi gerekti (Anonymous,1986a).

Eton'da oyun sadece bir saat sürerdi. Oradaki kaleler 11 feet eninde 7 feet yüksekliğindeydi. Oyuncunun önünde karşı takımdan sadece 3 veya daha az oyuncu olduğunda bir “Sneak (sinsi)” olarak düşünülürdü. O durumda o oyuncu oyunda oraya girmeye izin verilmezdi. Top kale direkleri arasından geçtiğinde gol sayılırdı. Yüksekliği önemli değildi. Dolayısıyla sadece özel okullar en azından bir

düzine farklı çeşit futbol kuralı sağladı. Hepsi kullanıldığı okulun ismiyle adlandırıldı. Bütün bu hevese rağmen maçlar okullar arasında imkansızdı. Çünkü kurallar hakkındaki fikirlerin yorumu birbirinden farklıydı. İlk başta oyuncu sayısı topun şekli ve büyüklüğü hakkında bile anlaşılamazlardı. Bundan dolayı eski öğrenciler yetişkin olduktan sonra futbola devam edemezlerdi. Üniversitelerde oyunu daha fazla geliştirmek zordu. 1846 da Cambridge de bir “Üniversite Futbol Kulübü” kuruldu. Fakat Shrewsbury okulu ve Eton Koleji eski öğrenciler yeni öğrencilerle kendi aralarında yapılan bir hazırlık maçının nasıl bir kaosla bittiğine tanık olmak zorunda kaldılar. Parker’s Piece maçının bir sonucu olarak ilgili kişiler 1848 Ekim’de Cambridge deki Trinity kolejinde buluştular. Üniversitenin tarafsız bir başkanının yönetimi altında konuşuldu. Okul takımının dengeli üyeleri herkesi kapsayan kurallar hakkında anlaştılar. Geriye baktığımızda bu tarihi bir toplantı sayılır, çünkü bu kurallar oyun kurallarının temelini oluşturdu. Buna Cambridge kuralları dendi. Bunlar 3 temel prensip üzerine kuruldu. Pratik, adil ve mantıklı olmalı. Bu kuralları kabul eden herkes hiçbir engel olmadan karşılıklı oynayabilirdi (Anonymous,1986a).

Bu kurallar etkileyiciydi. Sahanın maksimum ölçüleri (150 x 100 yards) olarak belirlendi. Maçın süresi ve kaç kişi oynayacağı maç başlamadan önce kaptanlar tarafından söylenmek zorundaydı. Top iki kale direği arasından (4.50m) geçip oyun sahasından çıktığında gol sayılırdı, yüksekliği önemli değildi. Topu elleriyle durdurabilirdi. Fakat vurması ve tutması yasaktı. Bütün hücumlar adildi fakat eliyle tutmak ve itmek değildi. Çelme takmak yasaktır. Bu Cambridge Kuralları bir yükselmeye götürdü. Kulüpler açıldı. Bu kuralların yürürlüğü girmesi için daha çok ilgi başladı. Londra’nın içinden ve dışından değişik kulüplerin kaptanları ve temsilcileri bir araya geldiler. Dolayısıyla 26 Ekim 1863 de, Futbol Federasyonu Freemasons Tavern Lincoln’ da Inn Fields da kuruldu. Bunun amacı bu standart kuralların mümkün olduğu kadar geniş bir alanda uygulanması ve oyunun denetlenmesiydi. Bununla beraber zaten 15 yıl geçmişti. Ve uzun toplantılardan sonra 8 Ekim 1863’de Futbol Federasyonu kuralları yayınladı. Uygar tavırla bir oyun başarıyla ortaya çıktı. Sert bir şekilde oynayanlar kendi aralarında toplandılar ve beş yıl sonra Rugby Federasyonunu kurdular. 30 Kasım 1872’de yapılan

İskoçya – İngiltere arasındaki ilk uluslar arası maçtan sonra (İskoçya bir kulüp takımı yolladı) 1 sene sonra İskoç Futbol Federasyonu kuruldu. Oyunun gelişmesi için İskoç Futbol Federasyonunun kuralları iki küçük detay hariç tamamıyla uygulaması çok önemliydi. 1871 den itibaren kulüp maçlarından elde edilen tecrübeler çok önemliydi. Bu iyi örnek bulaşıcı oldu. İlk yarışmaya 15 kulüp katıldı. 1884 de kupa için zaten 100 kulüp yarışyordu (Anonymous,1986a).

Üst direk Sheffield tarafından teklif edilmiştir. Her yerde şeritlerin yerini almış bunu ağların kullanılması izlemiştir. Fikir Birmingham dan gelmiş fakat Liverpool da Mr. Brodie tarafından hatırlanıp patenti alınmıştır; Oldukça iyi bir ticari anlaşma olduğu kesindir. Bu yeni icat 1895 yılının Ocak ayında kuzey ve güney arasında yapılan bir deneme maçıyla kuzey ve güney arasında yapılan bir deneme maçıyla test edilmiş ve onaylanmıştır. Kale ağları kullanımı 1893 yılındaki kupa maçları için zorunlu olmuş fakat oyunun kuralları içinde 1938 yılına kadar belirtilmemiştir. 1891 yılında Board'ın Glasgow daki toplantısında İrlanda Futbol Federasyonunun önerisiyle tüm kurallar gözden geçirilmiştir. Özellikle hakem konusunda önemli değişiklikler yapılmıştır. Hakem (bu güne kadar saha dışında bulunurdu) oyuncularla birlikte sahanın içine alınmıştır. Ayrıca iki hakem taç çizgisi kenarına bayraklarıyla birlikte gönderilmiştir. O günden itibaren hakem kuralları uygulamak ve tartışma yaratan konularda karar vermek zorunda bırakılmıştır. Ayrıca oyunla ilgili kayıtları ve zamanı tutmak zorundadır. Şiddet içeren mücadelelerde hakem saldırgan oyuncuyu dışarı atma gücünü elinde bulundurur. Oyuncular bazı durumlarda hakemle konuşma hakkına sahipti. Mücadele sırasında aykırı bir durumu belirlemek için “ bu nasıl” veya “faul”, “el” diye bağırırlardı. Hakem bir oyuncu kendisinin avantajsız olduğunu ilan edene kadar olaya karışmazdı. Fakat daha sonra ileri yıllarda oyuncular bu olağan dışı imtiyazı kaybetmişlerdir. Profesyonel futbolla tanışılmasıyla birlikte zafer için daha sert ve kararlı bir mücadele başlar. Golleri engellemek için adil olmayan hareketlere başvurulur. Frikik artık yalnız başına kullanılmazdı. Çünkü; özellikle o yıllarda bu vuruşlardan doğrudan gol yapılamıyordu ve bu durum bir adaletsizlik yaratıyordu. Bunun üzerine İrlanda bir öneri ile futbolun en güçlü ölçüsü, basitçe “ futbolda ki idam cezası” yürürlüğe girdi. Penaltı vuruşu (Anonymous,1986a).

Kural 13 tamamen yeniydi ve şöyle diyordu: “Eğer bir oyuncu kendi gol çizgisinden 12 yard (11m)uzaklık içinde maksatlı olarak rakip oyuncuyu tutar veya çelme takarsa veya kasten topu eliyle oynarsa, hakem öteki tarafı gol çizgisinden 12 yard uzaklıkta herhangi bir noktadan atılabilen bir penaltı vuruşu ile ödüllendir. Ve bu vuruş için bazı kurallar vardır. Tüm oyuncular, penaltıyı atan oyuncu ve kaleci hariç, topun arkasında durmalı ve ondan en az 6 yard uzaklıkta beklemelidir; top vuruş yaptıktan sonra oynanmalıdır. Penaltı vuruşundan gol yapılabilir. Kaleci sayıyı yapan oyuncuya 6 yard yaklaşabilir. Penaltı noktası, kale alanı ve ceza sahası (18 yard veya 16,5m) 1902 yılına kadar tanımlanmamıştır. Fakat o zamandan önce oyun süresinin penaltı atışının yapılması için uzatılabilmesi saptanmıştır. 1925 yılında tekrar yerine konan tek kelime “üç” yerine “iki” idi. Ve futbolun içerisindeki herkesin tepkisini çekti. Ofsayt kuralına aitti, pratikte yalnızca kuralların taktik tabusuydu. Bundan dolayı takımlar kendi oyunlarındaki inatçı defanslarını durduracaklardı ve de düzen içinde daha fazla gollü skor elde edebileceklerdi, bundan dolayı BOARD kesin bir şekilde bu değişikliği yapmayı kabul etti. Şart şuydu; karşı takımdan sadece iki oyuncu (önceden üçtü) gol çizgilerine kapanırlarsa diğer takımın atak oyuncuları ofsayt içine düşmezler. Bu “Taktik Değişim”i doğurdu. Ve Herbert Chapman yeni bir sistemin cevabını Arsenal London ile icat etti. Bu sistem tekrar defans ve atak arasındaki dengeyi sağladı. 19.yüzyılda tesadüfen bazı baş ağrıları yaratmıştı. (1862) Eton Koleji kurallarına göre, bir oyuncu “sinsi futbolcu” eğer arkasındaki oyuncudan geçerken en az rakip dört oyuncu ile karşılaşmaz. Futbol Birliğinin ilk kuralı öteki basamaklara doğru gitti.: Her hücum oyuncusu, arkasında kaç tane rakip oyuncu olursa olsun, kendisine bir takım arkadaşı tarafından top çıkartıldıkça otomatik olarak ofsayt pozisyonuna düşer. (Anonymous,1986a)

1870 yılında bu kural yeniden düzenlendi.; Sadece 3 rakip oyuncunun hücum oyuncusu ile gol çizgisi arasında olması oyunun durmaması için yeterlidir. Fakat 1880 yılında bu kural da demode kaldı ve iki istisna getirildi. Eğer top direkt olarak bir degaj atışından geliyorsa veya en son olarak rakip oyuncuya değerek geliyorsa ofsayt çalınmayacaktır. Ve bir sezon sonra, korner atışından ofsayta

düşmede kural dışı bırakılmıştı. Fakat bir oyuncunun kendi yarı alanında ofsayt a düşmesi pozisyonunun ortadan kaldırılması ise 1907 yılına kadar sürdü, tabi onun için orta saha çizgisinin çok net bir şekilde çizilmesi gerekli oldu. Eğer bir oyuncu ofsayt pozisyonundaysa, oyuna müdahale etmesi veya karşıt görüş belirtmesi gerekmektedir. Eğer kendi pozisyonundan avantaj elde etmiyorsa cezalandırılmaması gerekir yani oyun avantaja bırakılır. Ek olarak, Board'ın kurallarına göre bir oyuncunun topu aldığı zamanki durumda ofsayt kararı verilmeyecek yani hakem topun ayaktan çıktığı anki durumuna bakarak karar verecektir. Eğer top arkadaşı tarafından kendi yarı sahasında pas olarak verilirse , bu durumda ofsayt kuralı uygulanmayacaktır. Frikik pozisyonlarında top ileriye giderken ve havadayken oyuncu ofsayt pozisyonunda değildir (Anonymous,1986a).

Ofsayt kuralı konusunda tartışmalar gelecekte de bitmeyecektir. Buna karşın kural 11 statüyü çok açıkça anlatmaktadır.

- 1- Bir oyuncu kale çizgisine savunma oyuncularından daha yakınsa ofsayt pozisyonundadır.
 - A) O oyun sahasının kendi yarı sahasında ise veya
 - B) Hiç olmazsa rakiplerinden iki tanesi kendi kale çizgilerine onun olduğundan daha yakın
- 2- Bir oyuncu sadece ofsayt pozisyonundayken bildirilebilir ve cezalandırılabilir. Eğer topa dokunduğu anda veya bir takım arkadaşı tarafından oynandığında, o hakemin inisiyatifindedir.
 - A) Oyunla veya bir rakiple müdahale etmede veya
 - B) Bu pozisyonda avantaj sağlanıp sağlanmadığı aranacak
- 3- Bir oyuncu hakem tarafından ofsayt olduğu bildirilemez
 - A) Yalnızca ofsayt pozisyonunda olduğu için veya
 - B) Eğer topu direk gol vuruşundan, bir korner atışından, bir taçtan veya hakem atışından sonra alırsa.

1.4.Hakem

1889'da maç yönetimi yeniden gözden geçirildi. Bundan itibaren (hala sahanın dışından) maçın kaydını ve süresini tutmak zorundaydı. Buna ilaveten, bir oyuncu kötü davranışlarını tekrarladığı takdirde oyundan çıkartmak ve bunu usulüne uygun olarak milli federasyona bildirmek için de yetkilendirildi. Ve ilk kez, yalnızca oyuncunun hareketini tehlikeli gördüğünde, kimseye danışmadan serbest vuruş kararı verilecekti. (bundan öncelerde; her takım bir çizgide bir Umpire bulundurmamak zorundaydı ve onun yeri gol bölgelerine yakın bir yer olmalıydı. Onun vazifesi golü saymak ve onun bulunduğu yarı alanda ki güçlkle ayırt edilebilen durumlarda son kararı vermektir. Hakem böyle durumlarda umpirelere sormak zorundaydı. 1891'de İngiltere'de 1000 profesyonel futbolcu olduğu saptandı. Futbol onların yaşamıydı. Kendilerinin ve kulüplerinin saygınlığı galibiyet ve yenilgiye bağlıydı. Bu yüzden, uluslar arası KURUL artık tereddüt edemezdi. Ve kuralların yeniden gözden geçirildiği bu yılda çok kesin bir değişiklik yaptı. Hakem sahada maçın tek yöneticisi olarak ortaya çıktı ve yardımcı hakemler taç çizgilerine yan hakem olarak yerleştirdiler. Bayraklarını kullanacaklardı fakat bu görevleri yalnızca topun oyun dışına çıktığı durumları işaret etmeyi içeriyordu. Hakem (düdüğüyle birlikte) baştan beri birçok yetki ile görevlendirdi. Ve sahada ki kural uygulayıcı oldu. Yeni kural 12, ona tüm çizgi tartışmalarında karar verme yetkisi tanıdı. Hakem, kayıtları ve süreyi tutacak ve centilmenlik dışı hareket durumunda oyuncuyu cezalandırabilecek ve ciddi bir faul olayından sonra oyundan atılma emri verebilecekti. Ceza olarak serbest vuruş ve gerektiğinde penaltı atışına hükmedebilirdi. Fakat o günlerde, hakemin konumu oldukça farklı idi. 1896'ya kadar hakem çok özel durumlarda (örneğin olası sakatlıklarda) kendi inisiyatifine dayanan cezalar verebilirdi. Genelde, sadece avantajsız durumdaki oyuncudan müdahale isteği gelirse müdahale edebilirdi. Aksi halde kurallara göre maçı devam ettirirdi. Sonuçta hakemin yetkisi giderek daha fazla artmakla birlikte, 1907 / 7 sezonu hakem kitabı, 9. kural gereğince oyunculara açıkça şu talimatı veriyordu: "Centilmence oynayın! Sınırlarınıza hakim olun. Bir karar talep ederken, 12 farklı ihlalden biri olabilecek "faul" diye bağırmayın. Elle oynama durumunda "el var" diye seslenin. Hakem sizin bundan sonra sizin ne istediğinizi anlar. Bunun gibileri o günlerin

konularıydı. Ama şimdilerde bunlar, dünyanın en iyi talimatları ile birlikte düşünülemez. Hakem kitabı, yan hakemlerin görevlerine ilişkin 14.madde uyarınca, yan hakemin top oyun dışına çıktığı zaman, karar verme zorunluluğunu belirtmiştir. Ayrıca oyunun kurallara uygun olarak gerçekleştirilmesi için hakeme yardımcı olma zorunluluğu da vardı. Ayrıca yönetmelikler; “hakemin, yan hakemin yersiz müdahalesi veya kötü yönetimi olduğu taktirde onu sahadan çıkartma ve yerine bir başkasını tayin etme hakkı vardır.” Buna ilaveten, kendi milli derneği durumdan yazılı haberdar edilmelidir (Anonymous,1986a).

İÇERİK	KURALLARIN DİZİLİŞİ	RESMİ KARARLAR
	KURAL 8	
Kaleci değiştirilebilir.	Kaleci oyun boyunca değiştirilebilir, fakat böyle bir değişiklik duyurusu ilk olarak hakeme iletilmek zorundadır.	Eğer kaleci hakeme bildirilmeden değiştirilmiş ise ve yeni kaleci topu penaltı sahası içinde eliyle tutmuş ise penaltı atışına karar verilmelidir. 17 Haziran 1901
Tekme	Kural 9 Bir oyuncuya karşı ne tekme ne de izin verilmeyecektir. kasıtlı bir şekilde düşürme veya düşürme girişiminde bulunma, rakibi ayakları kullanarak yada onun önünde veya arkasında durarak yapılan engellemedir.

Hakemlere Talimat	Sekreterlere Talimat	Oyunculara Talimat
Hakem, kaleciye ceza sahası dışında şarj edilebileceğine özellikle dikkat etmelidir.		Kalecinizi mümkün olduğu kadar korumaya çalışın. Kaleci topla fazla oynamadığı ve rakip oyuncuya faul yapmadığı sürece kurallar gereğince kale sahası içinde korunur. Toptan bir an önce kurtulması doğal olarak ona verilebilecek en iyi tavsiyedir.
Kaleci olarak kimin oyuna başladığına dikkat edin ve kaleci değişikliğinden haber edilene kadar kimsenin kalecinin haklarını kullanmasına ve kaleci gibi davranmasına izin vermeyin.		Eğer bu pozisyonda, oyuna başlayan kaleciyi değiştirmek gerekiyorsa hakem bu konudan ve bunu izleyen herhangi bir oyuncu değişikliğinden bir an önce haberdar edilmelidir.
Bu önemli bir kuraldır ki; bir hakem sertliklerle dolu olan oyunda gerekli gördüğü yerde inisiyatifi ele alabilir. Oyunu centilmenlik dışı ve tehlikeli olan, hareketi sakatlık doğurabilecek olan herhangi bir oyuncu aleyhine karşılaşmayı durdurabilir, serbest vuruş verebilir, ihtar verebilir, veya her ikisini de yapabilir.	Kurul farkına varmadan önce, kulübünüzün bir üyesince yapılan oyun değerini düşürücü nitelikte bir davranışı bildirin. Eğer kulüpte direniş olduysa, bu gibi kişilerin üyeliklerinin devamına izin vermemelisiniz. Böyle bir davranış yalnızca oyuncuya ceza getirmeyebilir. Ayrıca kulübün adını da kötüler.	Centilmence bir oyun oynayın. Sınırlerinize hakim olun. İtiraz etmeyin. Bir şeyi iddia ettiğinizde ne için olduğunu söyleyin ve yalnızca 12 hareketten biri anlamına gelebilen “FAUL” diye bağırmayın. Eğer elle oynama varsa “EL VAR” gibi sözcükler kullanın. Bundan sonra hakem sizin ne istediğinizi anlar.

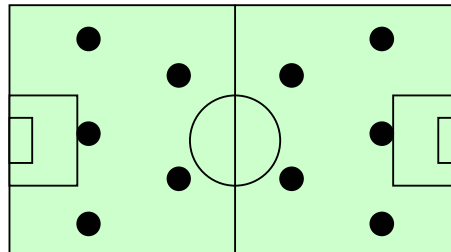
1.5.Futbolda Sistemlerin Ve Dizilişlerin Tarihsel Gelişimi

1863 Yılında İngiltere’de çağdaş futbolun temel kurallarının da yavaş yavaş oluştuğunu görmekteyiz. Nitekim, takımların 11 oyuncuya indirilmesi (1870) oyun sahasının ölçülerinin değiştirilmesi ve topun elle oynanma yasağının getirilmesi, bu dönemde en önemli kural değişiklikleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Daha sonraki en önemli değişiklik ise 1925 de ofsayt kuralının değiştirilmesidir. Futbol ilk yıllarda, genellikle 2-8 şeklinde oynanmaktaydı. Bu dönemde tek hüner, paslaşmadan ve kafayla oynamaksızın çalımla top sürerek gol atmaktı. Futbolun tarihsel gelişim sürecini analiz ettiğimizde; ilk gelişim yıllarında futbolun genel karakteristiğini belirleyen başat faktör kendisini, “daha çok gol atma” anlayışında somutlaştırmıştır. Bu amaçla daha fazla sayıda oyuncunun ileride konumlandırıldığını görmekteyiz. Zaman içinde olgunlaşmaya ve çağdaşlaşmaya başlayan futbolda ise bu karakteristik giderek tersine dönmüş ve “savunma güvenliği” ön plana çıkmıştır. “daha az gol yeme” ye dayalı bir oyun anlayışı ve buna uygun dizilişler geliştirilmiştir. Nitekim futbolun ilk yıllarında “orta saha” kavramı bulunmamaktaydı. Kişisel yeteneklerin yerini zaman içinde, takım oyununun aldığına ve savunmanın öneminin giderek arttığına tanık olmaktayız. Savunma güvenliğinin ön plana alınmasında kuşkusuz, bol gollü mağlubiyetlerin derin etkisi olmuştur. Bu amaçla takımlar bir yandan defans bölgesindeki mevcut oyuncu sayısını artırırken; diğer yandan da en iyi oyuncularını, maçı kazanmaya yönelik orta sahada oynatmaya çalışmışlar ve bu şekilde, günümüz futbolunun nüvesini oluşturan bir yapı da yani ofansif santrahafı ortaya çıkarmıştır. Böylece hücumla savunma arasındaki bağın kurulmasına olanak sağlamış ve ortaya 2-3-5 sistemi çıkmıştır. Bu güne kadar gelen sistem ve dizilişlere baktığımızda ilk olarak karşımıza çıkan sistem; hücum ağırlıklı, savunma ile orta saha arasındaki bağı ilk kez kuran ve bloklar arasında ilk kez koordinasyonun sağlanmaya çalışıldığı 2-3-5 sistemi olmuştur. Bu sistemi daha sonra WM sisteminin temelini oluşturacak olan ve savunma güvenliğinin biraz daha ön plana çıktığı 3-2-5 sistemi takip etmiş ancak ömrü ne yazık ki uzun olmamıştır. Ofsayt kuralının değiştirilmesini izleyen dönemde, modern futbolun ve sistemlerin öncüsü olarak görülebilecek ve ilk defa Arsenal’in menajeri Chapmann tarafından pratiğe geçirilerek uygulanan WM

sisteminin 1930-1954 arası yaygın olarak kullanıldığı görülmektedir. Çağdaş sistemlerin öncüsü olarak görülen bu sistemin saha içi dizilişinin WM şeklinde olması nedeniyle sistem bu isimle anılmaya başlamıştır. Bu sisteme göre geride defans M şeklinde kurgulanırken, orta saha ve forvet W şeklinde dizilmektedir (Akşar,2005).

W-M Şekli (formasyonu) 1925 yılında, ofsayt kaidesinde yapılan değişiklikten sonra meydana çıktı. Bu yeni ofsayt kaidesi, forvet oyuncularına daha çok gol şansı sağladı. Buna bağlı olarak da, takımlar müdafaalarında yeni organizasyonlara gitmeye zorlandılar. Özellikle, müdafilere ayrı görevler verildi. Merkezden doğacak tehlikelerle uğraşma işi ortada oynayan santrahafa yüklendi. Sonra iki yan haf, sahanın ortasında müdafa görevi aldılar. Hücumların hazırlandığı ve başladığı yer olan orta saha hakimiyeti büyük önem taşımaktadır. Bu yüzden bir çok takım, iki iç oyuncusunu geri çekerek iki yan haf ile meydana getirecekleri dörtlü bir kare ile orta saha hakimiyetini ele almak istemiştir. Burada açıklar ile santrafor vurucu kuvvet olarak görevlendirilmiştir (Türel,1990).

WM sistemi ile oynamakta olan İngilizlerin 1953 yılında Wembley’de 6-3 gibi farklı bir skorla Macarlara yenilmeleri, bu sisteminde sonu olmuştur. Macarların çok başarılı bir şekilde uygulayarak, İngiltere’yi alt ettikleri MM sisteminin özü; santrforu ve 2 iç açığı geri çekerek, sağ ve sol iç oyuncuları ileri sürmeye dayalıydı. (M şekli) rakamsal olarak ifade edersek 3-3-4 şekline olan bu dizilişe göre karşı savunmanın 2 beki ileri çekilerek, santrforları markaj yapan bu beklerin arkasında oluşacak boşluklara hızlı paslarla adam sarkıtarak sağ ve sol iç oyuncuları hücumla kaldırmak ve sonuca gitmek amaçlanmaktaydı. Bu sistemde istenen başarıyı Macarlar, Puskaş, Czibor, Koçis ve Budai ile sağlamış ve futbolda yeni bir dönem başlamıştır. Ne var ki bu sistemde daha sonra yerini Brezilyalıların 2 stoperli 4-2-4 sistemine terk etti (Akşar,2005).

Şekil 3. WM Sistemi

Günümüz modern futbolunda taktik konusu, futbolcuların sahaya yayılış biçimleri açısından oldukça esnek olarak ele alınmaktadır. Geçmişte olduğu gibi, oyunculara kesin çizgiler ile belirlenmiş görevler verilmemektedir. Her ne kadar bir oyuncu futbol oyununun gerektirdiği taktiğe yönelik bilgiler ve beceriler ile donatılmakta ise de; edindiği bu bilgi ve becerileri alanın her tarafında ve gerektirdiği zamanda yaratıcılığı ile birlikte kullanabilme serbestliğine sahiptir. Yaratıcı futbolcu tipini kabul eden bu anlayış, geçmişte olduğu gibi oyuncuların alanda diziliş ve görevlerini kesin çizgilerle belirleyen bir takım sahaya diziliş şekillerini eski kalıplardan çıkarmakta, geniş bir hareket serbestliği, yeteneklerini kullanma imkanlarını vermektedir. Bu düşünce futboldaki arayışın bir uzantısı olarak sahalara yansımıştır.(Ferah,1998)

İlk defa geride 4 lü bir savunma sistemini kuran Brezilyalılar, bu sistemleriyle, 1958 ve 1962 dünya kupalarını evlerine götürme başarısına ulaştılar. Bu dizilişte, orta sahadaki 2 oyuncunun kontrol etmek zorunda oldukları orta alanın büyüklüğüne ek olarak, savunma ile hücum arasında sağlanması gereken bağlantının gerektirdiği yüksek fizik ve koordinasyon, zaman içinde orta sahanın çökmesine yol açınca, otomatikman bu sistemin yerini, yine İngilizlerin futbol dünyasına bir hediyeleri olan 4-3-3 sistemi aldı (Akşar,2005).

4-2-4 sisteminde kullanılan dört defans elemanı kendi kaleleri için iyi bir savunma olanağı yatmaktadır. İki orta bek hemen hemen yan yana oynarlar. Takım hücum halinde iken bunlardan biri rakip kaleye doğru sokulur. Bekler diğer orta bek tarafından korunurlar ve böylelikle rakip tarafından sağ ve sol açıklarına konsantre olanağı bulurlar. Ayrıca kendi hücumlarını da başlatıp geliştirme durumuna girebilmektedirler. Her iki orta saha oyuncusu maç boyuca son derece meşguldürler ve çok geniş bir hareket sahası içinde oynamaları gerekmektedir. Başlıca konsantrasyonları oyunu kurmak ve defansı etkin halde yürütmektir. Önde oynayan dört forvet özellikle hücum içinde hazırlanmışlardır. Sağ ve sol açıklar oyunun kurulmasında rol alırlar ve bu görevlerini orta sahadan başlatırlar. Her iki orta forvet bir hücum sırasında rakip kale için daima sık sık pozisyon değiştirirler. Ve diğer oyuncuların başlattığı hareketleri sonuçlandırmaya çalışırlar. Son olarak

bunların diğer bir görevi de orta sahadan gelmekte olan oyuncular için kale önünde boşluklar açmaktır (Türel,1990).

Bugün de hala çok kullanılan 4-3-3 sistemiyle, 4-2-4 sisteminin orta sahadaki zorluğunu gidermeye yönelik olarak, ilerideki forvetlerden birisi orta sahaya çekilerek, orta alanın dengeli kontrolü sağlanmaya çalışıldı. Nitekim 1966 Dünya Kupası'nda, İngiltere'yi 4-3-3 oynatan Sir Alf Ramsey, İngiltere'yi kendi evlerinde şampiyonluğa bu şekilde ulaştırdı. 4-2-4 e göre daha garantili bir orta saha ile takımların oynamasına olanak sağlayan bu sistem, bir süre sonra, günümüz katı defans anlayışının uygulandığı Catenaccio nun yani "sürgü" sisteminin doğmasına da neden oldu. Catenaccio yani "sürgü" sisteminin özelliği, karşı takımının forvetlerini ve orta sahayı yakından takip ve kontrol ederek, kilitleyip rakip takımı oynatmamaktır. Bu sistemde genel ve temel strateji: Kalabalık tutulan defans bloğuna, rakibi çekerek, kontrataklarla sonuca gitmektir. Oynamaya değil, oynatmamaya yönelik bu oyun stratejisine İtalyanlar 1982 de hücum organizasyonu ekleyerek dünya kupasını alma başarısı gösterdiler. Estetikten uzak ve son derece sıkıcı olmasına karşın, İtalyanlar yıllarca bu sistemi başarıyla uygulayarak, şampiyonluklara ulaşmışlardır. İtalyanların Catenaccio sistemi bazı takımlara yeterli gelmemiş olacak ki, bazı teknik adamlar defans hattını daha da sağlaılaştırarak, savunmaya dayalı bir başka sistemi, "Beton Sistemi" ni belli bir süre denediler. Özellikle deplasman takımlarının yaygın oynadığı bu sistemde; savunmaya ek olarak; forvetlerden biriside defansta yer alarak, savunmaya yardım etmekteydi. Aşırı defansif ve son derece estetikten uzak, oynatmamaya yönelik bu oyun sisteminin, futbolun güzelliklerini örtüyor olması, bir süre sonra, tamda bu sisteme 180 derece zıt, bir başka sistemi 1974 de Hollanda da doğmasına yol açtı (Akşar, 2005).

1970'li yılların başından itibaren futbola damgasını vuran yeni bir gelişme yaşanıyordu. Bu sistem adeta şimdiye kadarki sistemlerden nitelik, felsefe ve anlayış olarak çok farklıydı. Futbol dünyasında bir devrim olarak algılanan ve öz olarak "toplular hücum, toplular müdafaa konseptiyle hareket eden "Total Futbol" sisteminde, tüm oyuncuların hücum ve savunma yapmak gerekliliğinde olmaları,

futbolda tüm mevkii ve oyunculara bakış açısının değişmesine neden oldu. Bu sistemin pratiğe geçirilmesinde tüm oyuncuların hem hücum hem de savunma yapacak olmaları, oyuncularda yüksek kondisyon, fizik ve hız gerektirmekteydi. Aslında günümüz 3-5-2 veya 4-4-2 sisteminde olduğu gibi kanat oyuncularında olması gereken özellikler, bu sistemin olmazsa olmazıydı. Bu sistemin pratiğe geçirilmesiyle Ajax 1972 ve 1973 de Şampiyon Kulüpler Kupası'nı kazanırken, Avrupa'da bir fırtına gibi esmekteydi. Aynı sistemle Hollanda milli takımı da 1974 Dünya Kupası'nda finale kadar yükseldi. Bu sistem futbolun daha hızlı ve güçlü oynanmasını zorunlu kılmaktaydı. Total futbol ile agresif ve topyekün mücadelenin sahalara geri dönmesi, kanatların önemini bir kat daha arttırdı. Ancak, Total futbolda olması gereken yüksek fizik ve koordinasyonun maç boyunca devam ettirilmesinin zorluğu ve bu dayanıklılığı gösterecek özellikte yeterli futbolcunun bulunamayışı, bu sistemin Avrupa ülkelerinde cazibesini zaman içinde yitirmesine neden oldu. Teknik adamlar, Total futbolun uzun soluklu olamayacağını görünce, saha içi görev dağılımı ile dizilişin daha belirgin ve görev tanımlarının daha keskin çizgilerle ayrılabilceği, sadece gol atmanın değil gol yemeninde önemli olduğu bir sistemin arayışına girdiler. Aslında geride dörtlü savunma yapan 4-3-3 sistemindeki takımlarda, ileride oynayan oyunculardan birisi ortaya çekilebilir ve bu şekilde orta saha daha da güçlendirilebilirdi. İşte bu düşünce sonunda ortaya 4-4-2 sistemi çıktı. İlk zamanlar bu sistem kupa maçlarının deplasman ayağında ve takımlar arasında dengenin aleyhte olduğu zamanlarda kullanılmak üzere düşünülmüştü. Ne var ki, Luis Felipe Scolari ve daha sonrasında da İtalyan Capello'nun ciddi katkıları, sistemi defans ağırlıklı, basit bir sistem olmaktan çıkarttı. 1980 Dünya Kupası'nda takımlar genellikle 4-4-2 dizilişi ile oynadılar. Bu sistemde dengenin defans ile orta sahaya eşit oranda dağılmış olması, "gol atamıyorsan hiç olmazsa gol yeme" anlayışının gelmesine neden oldu. Bu sistemde güçlü bir orta saha ve defans bloğunun oluşu, gol yemeyi giderek zorlaştırıcı bir etken olmuştur. 1994 Dünya Kupası'nda da bu sistem ile oynayan Brezilya kupayı 4. kez kazanma başarısı gösterebilmiştir (Akşar, 2005).

4-3-3 sisteminde daha büyük esneklik bulunmakta ve forvetlerden birini orta sahaya çekmekle, 4-2-4'lü sisteme kıyasla imkanlar daha geniş bir değişkenlik göstermektedir. Bu sistemde defans hemen hemen 4-2-4 sistemindekinin aynısıdır. Ancak orta sahada üç defans elemanı bulundurmakla defans daha büyük bir yoğunluk kazanmaktadır. İyi bir koordinasyon kurulması halinde bekler ve orta saha oyuncularını, hücumda rakip kaleye sızmak ve karşı tarafa sürprizler yapmak bakımından daha avantajlı duruma girebilirler. Normal olarak üç forvet sadece rakip tarafından hücumu geçildiği zamanlar kendi kalelerini müdafaa çabası için geriye koşarlar. Başlıca görevleri rakip defansını baskı altında tutmak ve gol şanslarını değerlendirmektir. Ayrıca rakip tarafından defans elemanlarını marke ederek arkadan gelen takım arkadaşlarına kaleye sızma boşlukları açarlar (Türel,1990).

4-4-2 sistemini uygulayan futbol takımlarının riskten uzak ve çok temkinli oyun anlayışları ile oyuncuların çoğunun orta saha ve defansta konumlandırılmış olmaları nedeniyle takımın ağırlık merkezinin defans bloğuna doğru kayması; daha az gollü can sıkıcı maçların oynanmasına sebep oldu. Uzun süre insanlar ofansif ve göze hoş gelen futbolun arayışına girdiler. İşte bu durumu gören Sepp Piontek defansta bir oyuncuyu orta sahaya çekerek kanatlardan saldırganlığı teşvik edip, tribünlere heyecan verecek yeni bir modeli, 3-5-2 sistemini Danimarka da geliştirdi. Piontek bu sistemle, defansta tasarruf edilen bir oyuncuyu, orta sahada görevlendirerek, ofans yönü ağır basan ve golü düşünen, hücum gücü yüksek bir dizilişinde babası olmuş oldu (Akşar, 2005).

Futbolcu, takımı oluşturan en küçük birimdir. Futbolcunun taktik düşüncesi, takımın taktik düşüncesinin uygulanmasında temeldir. Futbolcunun temel düşüncesi de takımın ana düşüncesi gibi hücum ve savunma faktörleridir. Topa sahip olan takımın hücum etme avantajı vardır. Çünkü üçüncü unsur olan topa sahiptir. Onu amacına uygun olarak kullanmak isteyecek, yani gol atmaya çalışacaklardır (Ferah,1998).

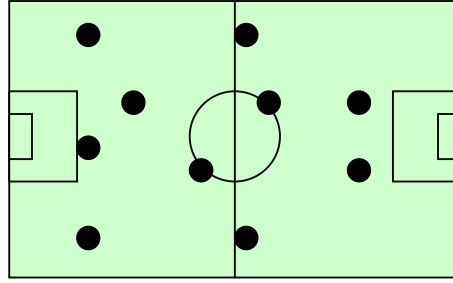
Sistem ve dizilişleri iyi analiz ettiğimizde görüyoruz ki; tüm sistemler, ilk olarak savunma amacıyla oluşturulmuşlar ve rakibi oynatmamaya yönelik kurgulanmışlardır. Ancak, futbolun zamanla endüstrileşip, show business haline gelmesi gol atmanın önemini ortaya çıkartmış, bu nedenle göze hoş gelmeyen sistemlerden bazıları ya yok olup gitmişler ya da 4-3-3, 4-4-2 ve 3-5-2 sistemlerinde olduğu gibi evrim geçirerek günümüze kadar gelebilme şansına sahip olmuşlardır (Akşar, 2005).

1.6.Taktik

Taktik, başarıyı simgeleyen teknik oluşumların akıllıca ve şartlara göre kullanılarak, sonuç alınmasında rol oynayan en etkin faktördür. Futbolcu rasgele vuruş ve atışlarla değil; bilerek, görerek, istediği ve gerektiği yere topu zekice gönderebilmeli, teknik gelişimlerine yön verebilmelidir. Akıllıca düşünülerek atılan pas, rasgele atılan pastan iyidir.

4-4-2

Bu sistemde dörtlü defans ile yapılacak savunma genelde, kendini alan savunması olarak göstermektedir. Daha önceden de söylediğimiz gibi sahayı enine üç eşit alana böldüğümüzde, savunma bloğunun kurulacağı bir numaralı alanda her bir oyuncunun, alan savunması yapması, sistemin başarısı için kaçınılmazdır. İkisi kanatlarda, ikisi de ortada olacak şekilde alan savunması yapacak biçimde kurgulanmış bu defansta en önemli nokta, defansın göbeğinde yer alan ikilinin birbiri ile sağlayacağı uyumdur. Göbekteki iki defans oyuncusunun, birbirinin kademesini tamamlamasının yanı sıra, birlikte görev paylaşımını gerçekleştirmeleri, “Tandem Uygulaması” olarak tanımlanmaktadır. Bazı futbol yorumcuları, “Tandem uygulaması”nın sadece dörtlü savunmaya özgü olmadığını; aynı zamanda üçlü savunmada da tandemden bahsedilmesi gerektiği yönünde bir düşünceye sahiptirler. Bu görüşe göre asıl olan: Gerek üçlü savunmada, gerekse dörtlü savunmada olsun, defanstaki iki oyuncu, maçın değişik sistemlerinde değişik tandemler kurabilirler (Gümüş, 2000).

Şekil 4. 4-4-2 Sistemi

Tandem uygulaması yapacak oyuncunun ön sezgisinin güçlü olması, oyunu bir teknik direktör gibi okuması, çabuk ve mükemmel bir zamanlama becerisine sahip olması, rakip baskısı altında iken bile son derece soğukkanlı davranabilme yeteneğinin bulunması v.b. özelliklerin hepsi bir arada bulunması ve bunların birbirine o kadar uyumlu olmaları gerekir ki, bu sistemde başarı sağlansın. Zira alan savunması yapmak, adam adama oynamaktan çok daha zor ve zahmetlidir. Alan savunmasında, defans oyuncusunun savunabileceği alan belirli iken; rakibe yapılacak markajın bittiği noktanın ve rakibin kovalanacağı yerin belirsiz olması alan savunmasını zorlaştırmakta ve adam adama markaja kıyasla, daha fazla bir kondisyon gerektirmektedir. Yukarıda sayılan özelliklerden birisinin bile eksik olması, kademe anlayışının zaafa uğraması demektir. Bu durum, hep bir oyuncunun ekstra yük taşımaya neden olur. Genellikle, bu özellikler ve tecrübe, uzun zaman diliminde ve sayısız oynanan maçların sonuna kazanıldığı için, göbekte oynayan, oyun kuran, savunmanın güvenliğini, sevk ve idaresini sağlayan oyuncular, futbolumuzda genellikle yabancı ve otuzunun üzerinde oyuncular olmuşlardır. Bu oyuncular, kesinlikle çok atik ve enerjik oyuncularla takviye edilmeleri halinde olağanüstü başarılarla ulaşabilmektedir (Akşar, 2005).

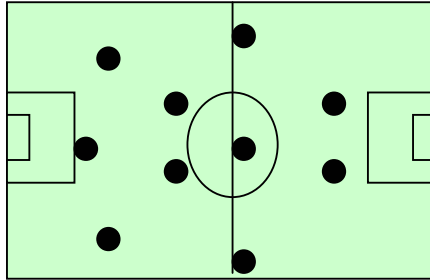
Dörtlü alan savunmasının avantajı; hem rakip oyuncuları, hem de sahayı tamamen kontrol altına alması ve rakip forvetin defansı, bir kanada çekip, diğer kanatta boşluk yaratması tehlikesine izin vermemesidir. Üçlü defansa göre oyunculardan birisi geçildiğinde, ilave emniyet vardır. Bilhassa kolay oyuncu geçen oyunculara sahip takımlara karşı, çok başarılı sonuçlar alınabilir. Dörtlü defansta ofsayt taktiği kolaylıkla uygulanır. Defans birlikte kolayca ileri çıkabilir. Ancak bu durum derinlik olmadığı için bu uygulamanın zayıf yanı arkaya atılan toplara karşı açık olmasıdır. Liberolu oynamak bu zaafı ortadan kaldırabilir (Durusoy,2002).

Bu sistemde orta sahanın görevi; forvet ile defans arasında köprü oluşturarak, ileri ikiliye kanatlardan destek sağlamak, orta yapmak ve ikilinin önüne gol pasları atmak, rakip takımın ileriye çıkan forvetlerine pres yaparak, defansın yükünü hafifletmektir. Bu sistemde özellikle, forvetlerin arkasında oynayacak, kıvrak,teknik kapasitesi yüksek,zeki, adam eksiltebilecek, oyun içinde yaratıcı düşünce üretebilecek ve yeri geldiğinde patlayan depar atabilecek, oyun kurucu ve yönlendirici oyunculara gereksinim bulunmaktadır. İleri ikili ise, forvet olarak bu sistemdeki yerini alır. Genelde bu model bu gün çok yaygın olarak kullanılmaktadır. İleri ikili aynı zamanda 3-5-2 sisteminde de mevcuttur. Çift forvet ile oynayan takımlarda, bu iki forvetin görevi sadece gol atmak değildir. Sahanın orta bölgesinde konumlandırılan bu iki forvetin top kaybından sonra en önemli görevleri, ileride başlayacak presi gerçekleştirmektir (Akşar, 2005).

3-5-2

4-4-2 ye göre daha yeni bir sistem olarak karşımıza çıkan, 3-5-2 sisteminde, 4-4-2 ye nazaran 2. bölgede, yani orta alanda daha fazla oyuncu bulunmaktadır. 1. bölgeden (defanstan) bir oyuncu 2. bölgeye, yani orta alana çeken bu sistemde, temelde orta alanın hakimiyeti sağlanarak sonuca gidilmesi amaçlanmıştır. Bu sistemde defansta 3 lü bir kurgu oluşturularak yapılan savunmada liberonun orta alana ve forvete destek vermek anlamında da kanat oyuncularının, görevleri itibari ile özel yeteneklere sahip oyuncular olmaları gerekmektedir. Bu sistemin zaman zaman rakibin durumuna göre, 3-4-1-2 veya

3-4-2-1 şeklinde de değişik varyasyonlarını görebilmekteyiz. 4 lü savunmaya göre, savunma güvenliği biraz daha bu sistemde riske edilmektedir. Zira, rakibin hareketli forvetleri karşısında, zaman ve alan olarak kendisini ayarlamayan müdafaa oyuncuları, alan değiştirme ve kademeye girme zamanlamasında gecikmeli bir karara sebep olmaları durumunda, rakibe ciddi pozisyonlar vermektedir. Bütün zon defanslarda bu sorun maalesef yaşanmaktadır. İşte liberonun önemi burada ortaya çıkmaktadır. Sahadaki bir komutan olarak, defanstaki oyunculardan birisi bir forvet kaçırdığında, libero markaj görevi yapmaktadır. Adam adama oynanan 3 lü defansta ise; her oyuncunun görev tanımı net olarak yapılmıştır. Zon müdafaa yada alan savunmasında baktığımızda, 3 lü defans bloğunda sağ, sol ve orta bölgeler paylaşılmıştır. Yani, sahayı boyuna 3 eşit alana böldüğümüzde oyuncuların görev yerleri de kendiliğinden belirlenmiş olur. Her 3 oyuncuda markaj sorumluluğundan kaçamaz. Rakibin hareketli forveti yer değiştirdiğinde defans oyuncusu, alan değiştiren forveti diğer arkadaşına bırakır. Burada ofsait taktiği uygulamak, 4 lü savunmaya göre son derece zordur. Ve çoğu zaman ciddi hatalara ve sonuçta da gole sebep olmaktadır. Bu nedenle, ofsait taktiğinin akının yapıldığı kanadın tersindeki oyuncunun uygulayıp, yönlendirmesi daha akıllıcadır (Akşar, 2005).

Şekil 5. 3-5-2 Sistemi

1.7.Ofsayt

Ofsayt Pozisyonu

Sadece ofsayt pozisyonunda bulunmak bir ihlal değildir.

Bir oyuncu eğer:

- rakip kale çizgisine toptan ve sondan ikinci rakip oyuncudan daha yakın ise ofsayt pozisyonundadır.

Bir oyuncu eğer:

- kendi yarı alanından ise, veya
- sondan ikinci rakip oyuncu ile aynı hizada ise, veya
- son iki rakip oyuncu ile aynı hizada ise, ofsayt pozisyonunda değildir.

İhlal

Ofsayt pozisyonunda ki bir oyuncu, topun takım arkadaşına dokunduğu veya takım arkadaşı tarafından oynandığı anda, hakemin kanısına göre,

- oyuna müdahale ederek, veya
- rakibe müdahale (tesir) ederek, veya
- bulunduğu pozisyondan avantaj elde ederek, aktif oyunun içinde olursa ofsayt olarak cezalandırılır.

İhlal Olmaması

Eğer top, bir oyuncuya doğrudan doğruya

- kale vuruşundan, veya
- taç atışından, veya
- köşe vuruşundan, gelirse bir ofsayt ihlali yoktur.

İhlaller / Cezalar

Her ofsayt ihlali için, hakem rakip takım lehine ihlalin yapıldığı yerden bir endirekt serbest vuruş verir.

IFAB (Uluslararası Futbol Birliği Kurulu) Kararları

Karar 1

Ofsayt pozisyonu tanımında "rakip kale çizgisine daha yakın" ifadesi, o oyuncunun kafasının, vücudunun veya ayağının herhangi bir bölümünün rakip kale çizgisine toptan ve ikinci savunma oyuncusundan daha yakın olduğu anlamına gelmektedir. Kollar bu tanıma dahil edilmemiştir.

Karar 2

Aktif oyuna katılma unsurlarının tanımı aşığıdaki gibidir:

- Oyuna müdahale, bir takım arkadaşı tarafından verilen veya dokunulan topla oynama veya dokunma anlamına gelir.
- Rakibe müdahale etmek, rakibin görüş çizgisini veya hareketlerini açıkça engelleyerek, veya hakemin düşüncesine göre, rakibi aldatan veya dikkatini dağıtan jest veya hareket yaparak, rakibin topla oynamasını veya oynayabilmesini engelleme anlamına gelir.
- Bulunduğu pozisyondan avantaj elde etme, ofsayt pozisyonunda bulunan bir oyuncunun kale direkleri veya rakibinden seken topla oynaması anlamına gelir. (Anonymous,2005).

1.8.Son Yıllarda Oyun Kurallarında Neler Değişti

- 1- Bariz gol şansı
- 2- Kaleciye Pas
- 3- Ciddi Faullü Oyun
- 4- Şiddetli Hareket
- 5- Kaleci Hareketlerinin Kısıtlanması
- 6- Duraklamaların Devre Sonlarına Eklenmesi
- 7- Sakatlıklarda İzlenen Prosedür
- 8- Baraj Aldırma
- 9- Yedek Oyuncuların Sayısı
- 10- Oyuncu Değişiklik Sayısı
- 11- Taç Atışından Kendi Kalecisine Pas
- 12- Başlama Vuruşlarından Gol
- 13-Ofsayt Uygulaması (Aktif Pasif)
- 14- Yedek Oyuncunun Oyun Alanına İzinsiz Girişi
- 15- Taç Atışlarında Rakip Oyuncuların Konumu
- 16- Penaltı İhlalleri

Günümüzde futbol büyük miktarlarda para kazanılan bir sektör haline gelmiştir. İzleyici kitlesinin fazla olması reklam şirketlerini de bu sektöre yatırım yapmaya yönelttik ulusal ve uluslar arası liglerde büyük organizasyonlar amaçlanmıştır. Yalnız son yıllarda statlara gelen seyirci sayısının azalması futbol adamlarını endişeye düşürmüştü ve bunun sebepleri araştırılmaya başlanmıştır. Futbolun en çekici tarafı şüphesiz gol atıldıktan sonra yaşanan büyük heyecandır. Antrenman sistemlerinin ve taktik bileşenlerinin gelişmesi ve oyun kurallarında ki kısıtlamaların futbol oyununda daha az gol atılmasına sebep olduğu düşünülmektedir. Dolayısıyla seyirci açısından baktığımızda izleyici heyecanının azalmasıyla, statlara gelen seyirci sayısında düşme meydana gelmiştir (Akşar, 2005).

Avrupa'nın top 10 takımının gelirlerinin birleşimini incelediğimizde 251 milyon Euro'luk geliri ile ilk sırada yer alan Man.Utd'ın toplam gelirleri içinde en önemli gelir kaynağının 101 milyon Euro ile maç hasılatı olduğunu görmekteyiz. Toplam gelirin %40'ına yakın bir pay olan maç hasılatını, %32'lik payla TV yayın gelirleri takip eder (Akşar, 2005).

Oyun kurallarında ki değişmelere baktığımızda statlara daha fazla seyirci çekmek, oyunun kalitesini ve hızını arttırmak temel amaç olarak görülmektedir. Stat gelirleri tüm takımların gelirlerinin büyük bir payını oluşturmaktadır. Yapılan hakem hataları zaman zaman kulüpleri maddi anlamda sıkıntıya sokmuş, bir çok çevre tarafından tepkiyle karşılanmıştır. Hatta statlardaki seyircilerin fiili darbelere dayanan tepkileriyle sonuçlanmış, federasyonların yönetim kurullarının değişmesine bile sebep olmuştur.

Ofsayt kuralının tespiti diğer kurallara göre daha zor olduğu bilinmektedir. Hemen hemen her maçta yanlış ofsayt tespitlerinde yada ofsaydın tespit edilememesinden dolayı yanlış gol kararları verilmiş yada kurallara uygun atılan goller iptal edilmiş ve büyük tepkilere yol açmıştır.

Oyun kurallarındaki ofsayt kuralı gol yapılmasını engelleyen bir faktör olarak düşünülmektedir. Eğer ofsayt kuralı uygulamadan kalkarsa futbol oyununda daha fazla gol olabileceği varsayılmaktadır. FIFA gençler liginde ofsayt kuralsız bir lig kurarak pilot bir uygulama başlatmıştır. Böylece ofsayt kuralının değişmesi yada kalkması anlamında sinyaller vermiştir. Ancak futbol otoriteleri bu kuralın değişmesiyle futbolda tüm taktik sistemlerin değişeceğini, oyunun daha geniş bir alana yayılacağını bildirmektedir. Ve değişen bu sistemde gol atmak daha da zor hale gelebilir. Çünkü forvet oyuncularını rakip kaleye yakın yerlerde bekleyeceği için defans oyuncularını da onlarla birlikte bekleyeceklerdir. Ve takımlar daha az oyuncuyla hücum katılacaklar ve daha geniş alanda topu ileriye taşımak zorunda kalacaklardır.

FIFA son 15 yıldır futbol oyununu daha cazip hale getirmek, statlara daha fazla seyirci çekmek, televizyon başındaki pasif izleyiciden çok statlara gelen coşkulu, katılımcı seyirciyi arttırmak amacıyla oyun kurallarında bir takım değişiklikler yaparak oyunun kalitesini, çekiciliğini, hızını arttırmayı amaçlamıştır. Kaleciye geri pasın yasaklanması, ofsait kuralına aktif-pasif ayrımının getirilmesi, 8 top uygulaması (saha kenarında daha fazla top olmasını sağlayarak topun oyun dışına çıktığında hemen tekrar başlaması için kale arkaları ve taç çizgilerinde yedek topların bulundurulması) bu duruma bir örnektir.

Futbol oyununda çok fazla tartışmaya konu olan ofsait kuralı, eğer uygulamadan kalkarsa gerçekten de düşünüldüğü gibi daha fazla gol olup oyunun kalitesini ve heyecanını artırıcı bir etki yapacak mıdır?

Bu araştırmanın amacı, ofsait kurallı ve ofsait kuralı olmadan oynanan futbol müsabakalarındaki taktik değerlendirmelerin bilgisayarlı ortamda maç analizi yapılarak karşılaştırılmasıdır.

2.GEREÇ VE YÖNTEM

2.1.Araştırma Grubunun Özellikleri

Araştırmanın evrenini Nevşehir'deki amatör futbolcular oluşturmaktadır. Örneklemine ise evreni temsil edeceği düşünülen Nevşehir ilinde, toplam 4 amatör futbol takımında oynayan 72 oyuncu ve 4 antrenörden oluşmaktadır.

Nevşehir'de 2005-2006 Futbol Sezonunda 1. Amatör Kümede mücadele edecek olan 4 Amatör Futbol (Nevşehir Gülşehir Spor, Nevşehir Köy Hizmetleri Spor, Nevşehir Avanos Spor, Nevşehir Sentez Spor) takımında oynayan toplam 72 oyuncu araştırmaya katıldı. Bu 4 takım arasında çift devreli lig usulü 12 karşılaşma yaptırılarak ve bütün takımların aynı futbolcuları müsabakanın başında oynatıp aynı dakikalarda oyuncu değişiklikleri yapmaları sağlandı. Ligin ilk devresi ofsait kuralı ile, ligin 2.devresi ofsait kuralı olmadan oynatılarak kaydedildi. Müsabakalar aynı stat, saat, zemin ve hava koşullarında oynatılmıştır. Tüm müsabakaları aynı hakem üçlüsü yönetmiştir. İlk devredeki maç kayıtları ile 2. devredeki maç kayıtlarının analizinin karşılaştırılması ve değerlendirilmesi yapılmıştır.

2.2.Veri Toplama Aracı

Müsabakalar 30 ar dakikadan oluşan 2 devre halinde oynatıldı ve devreler arasında 10 dakika dinlenme süresi verildi. Her takım 3 tane ofsait kurallı 3 tanede ofsait kuralsız toplam 6 tane maç yaptı. Maçlar SAMSUNG SCL 700 marka kamera ile kaydedildi.

MATBALL maç analiz programı kullanılarak, her bir maç ayrı olarak analiz edildi. MATBALL maç analiz sistemi, sporcu ve takımların maç içindeki performansların ölçmeye yarayan, bilgisayar destekli bir analiz programıdır. Programın en büyük özelliği, görüntüyü ve analizi bilgisayar içinde yan yana koyarak oyuncunun veya takımın sayısal performansını elde etmek ve elde edilen bu performansın görüntülü olarak sporcuya geri bildirimini sağlamasıdır.

2.3.Veritoplama Yöntemi

Maçlar SAMSUNG SCL 700 marka kamera ile sahanın tamamını görecektir bir yerden sabitlenerek kaydedildi.

2.4.Verilerin Analizi

SAMSUNG SCL 700 marka kamera ile kaydedilen maç görüntüleri, Snazzi III USB2 capturing device ile bilgisayara aktarıldı , ve MATBALL maç analiz programı kullanılarak, her bir maç ayrı olarak analiz edildi.

Ofsayt kuralı ile ofsayt kuralı olmadan oynanan müsabakalarda, oyun hangi bölümde oynandı, kaç oyuncu hücum katıldı, paslaşma yüzdesi, uzun pas, şut, korner, taç, aut, faul, serbest atış, gol, gol pozisyonu, top kazanma, top kaybı gibi parametreler ortaya kondu.

Antrenörlerin ofsayt ile ofsayt kuralı olmadan oynanan müsabakalarda ortaya koydukları taktikler incelendi.

3.BULGULAR

Çizelge 1. Ofsayt Kurallı Oynanan Gülşehir Spor -Avanos Spor
Müsabakasının Analiz Sonuçları

GÜLŞEHİR SPOR		AVANOS SPOR
2	GOL	4
13	ŞUT	18
205	PASLAŞMA	232
39	UZUN PAS	32
77	TOP ÇALMA	89
89	TOP KAYBI	77
10	KURTARIŞ	7
8	FOUL	7
6	KORNER	5
15	AUT	8
7	SERBEST ATIŞ	8
17	TAÇ	22
2	OFSAYT	2

Çizelge 2. Ofsayt Kuralsız Oynanan Avanos Spor -Gülşehir Spor
Müsabakasının Analiz Sonuçları

AVANOS SPOR		GÜLŞEHİR SPOR
2	GOL	0
15	ŞUT	12
235	PASLAŞMA	198
55	UZUN PAS	61
50	TOP ÇALMA	48
55	TOP KAYBI	58
6	KURTARIŞ	9
6	FOUL	8
6	KORNER	4
5	AUT	6
8	SERBEST ATIŞ	6
15	TAÇ	11

Çizelge 3. Ofsayt Kuralı Oynanan Sentez Spor -Avanos Spor
Müsabakasının Analiz Sonuçları

SENTEZ SPOR		AVANOS SPOR
4	GOL	2
14	ŞUT	17
177	PASLAŞMA	158
45	UZUN PAS	65
58	TOP ÇALMA	49
49	TOP KAYBI	58
6	KURTARIŞ	7
14	FOUL	15
6	KORNER	6
10	AUT	10
15	SERBEST ATIŞ	14
26	TAÇ	14
1	OFSAYT	3

Çizelge 4. Ofsayt Kuralsız Oynanan Sentez Spor -Avanos Spor
Müsabakasının Analiz Sonuçları

SENTEZ SPOR		AVANOS SPOR
0	GOL	0
11	ŞUT	9
210	PASLAŞMA	175
45	UZUN PAS	52
62	TOP ÇALMA	53
53	TOP KAYBI	62
5	KURTARIŞ	5
6	FOUL	4
5	KORNER	3
5	AUT	6
4	SERBEST ATIŞ	6
11	TAÇ	7

Çizelge 5. Ofsayt Kurallı Oynanan Avanos Spor –Köyhizmetleri Spor Müsabakasının Analiz Sonuçları

AVANOS SPOR		KÖYHİZMETLERİ SPOR
1	GOL	4
13	ŞUT	14
193	PASLAŞMA	235
37	UZUN PAS	50
56	TOP ÇALMA	58
58	TOP KAYBI	56
9	KURTARIŞ	6
4	FOUL	4
2	KORNER	5
13	AUT	9
4	SERBEST ATIŞ	4
16	TAÇ	16
2	OFSAYT	2

Çizelge 6. Ofsayt Kuralsız Oynanan Köyhizmetleri Spor -Avanos Spor Müsabakasının Analiz Sonuçları

KÖYHİZMETLERİ SPOR		AVANOS SPOR
4	GOL	1
8	ŞUT	5
270	PASLAŞMA	191
65	UZUN PAS	24
68	TOP ÇALMA	54
54	TOP KAYBI	68
2	KURTARIŞ	4
6	FOUL	5
5	KORNER	3
3	AUT	6
5	SERBEST ATIŞ	6
10	TAÇ	7

Çizelge 7. Ofsayt Kurallı Oynanan Köyhizmetleri Spor -Gülşehir Spor
Müsabakasının Analiz Sonuçları

KÖYHİZMETLERİ SPOR		GÜLŞEHİR SPOR
3	GOL	1
16	ŞUT	13
213	PASLAŞMA	162
36	UZUN PAS	59
58	TOP ÇALMA	41
41	TOP KAYBI	58
6	KURTARIŞ	9
8	FOUL	11
8	KORNER	7
9	AUT	14
11	SERBEST ATIŞ	8
12	TAÇ	10
3	OFSAYT	4

Çizelge 8. Ofsayt Kuralsız Oynanan Köyhizmetleri Spor -Gülşehir Spor
Müsabakasının Analiz Sonuçları

KÖYHİZMETLERİ SPOR		GÜLŞEHİR SPOR
1	GOL	1
14	ŞUT	15
243	PASLAŞMA	140
43	UZUN PAS	65
69	TOP ÇALMA	55
55	TOP KAYBI	69
5	KURTARIŞ	6
7	FOUL	5
4	KORNER	6
10	AUT	8
5	SERBEST ATIŞ	7
8	TAÇ	10

Çizelge 9. Ofsayt Kurallı Oynanan Sentez Spor -Gülşehir Spor
Müsabakasının Analiz Sonuçları

SENTEZ SPOR		GÜLŞEHİR SPOR
2	GOL	2
13	ŞUT	11
206	PASLAŞMA	174
49	UZUN PAS	56
56	TOP ÇALMA	49
49	TOP KAYBI	56
5	KURTARIŞ	7
8	FOUL	11
4	KORNER	5
7	AUT	10
11	SERBEST ATIŞ	8
16	TAÇ	13

Çizelge 10. Ofsayt Kuralsız Oynanan Sentez Spor -Gülşehir Spor
Müsabakasının Analiz Sonuçları

SENTEZ SPOR		GÜLŞEHİR SPOR
3	GOL	1
14	ŞUT	4
182	PASLAŞMA	150
53	UZUN PAS	46
80	TOP ÇALMA	55
55	TOP KAYBI	80
2	KURTARIŞ	6
10	FOUL	4
6	KORNER	3
5	AUT	11
4	SERBEST ATIŞ	10
4	TAÇ	10

Çizelge 11. Ofsayt Kurallı Oynanan Köyhizmetleri Spor -Sentez Spor
Müsabakasının Analiz Sonuçları

KÖYHİZMETLERİ SPOR		SENTEZ SPOR
3	GOL	1
12	ŞUT	9
194	PASLAŞMA	168
45	UZUN PAS	53
51	TOP ÇALMA	43
43	TOP KAYBI	51
4	KURTARIŞ	8
13	FOUL	14
5	KORNER	6
6	AUT	9
14	SERBEST ATIŞ	13
12	TAÇ	11

Çizelge 12. Ofsayt Kuralsız Oynanan Köyhizmetleri Spor -Sentez Spor
Müsabakasının Analiz Sonuçları

KÖYHİZMETLERİ SPOR		SENTEZ SPOR
1	GOL	1
12	ŞUT	11
230	PASLAŞMA	192
48	UZUN PAS	46
76	TOP ÇALMA	74
74	TOP KAYBI	76
7	KURTARIŞ	6
4	FOUL	5
5	KORNER	3
5	AUT	15
5	SERBEST ATIŞ	4
9	TAÇ	22

Çizelge 13. Ofsayt Kurallı ve Kuralsız Oynanan Müsabakaların Toplam Analiz Sonuçları

OFSAYT KURALLI		OFSAYT KURALSIZ
29	GOL	15
163	ŞUT	130
2317	PASLAŞMA	2416
566	UZUN PAS	603
685	TOP ÇALMA	744
685	TOP KAYBI	759
84	KURTARIŞ	63
117	FOUL	70
56	KORNER	53
120	AUT	85
117	SERBEST ATIŞ	70
185	TAÇ	124
19	OFSAYT	0

Çizelge14. Ofsayt kurallı ve ofsayt kuralsız maçlarda atılan gollerin yüzdelerinin dağılımı

	Atılan gol sayısı	Yüzde
Ofsayt kurallı maç	29	65,9
Ofsayt kuralsız maç	15	34,1
Toplam	44	100,0

Çizelge 15. Ofsayt kurallı ve ofsayt kuralsız maçlarda atılan şutların yüzdelerinin dağılımı

	Atılan şut sayısı	Yüzde
Ofsayt kurallı maç	163	55,6
Ofsayt kuralsız maç	130	44,4
Toplam	293	100,0

Çizelge 16. Ofsayt kurallı ve ofsayt kuralsız maçlarda verilen pasların yüzdelerinin dağılımı

	Paslaşma	Yüzde
Ofsayt kurallı maç	2317	49,0
Ofsayt kuralsız maç	2416	51,0
Toplam	4733	100,0

Çizelge 17. Ofsayt kurallı ve ofsayt kuralsız maçlarda atılan uzun pasların yüzdelerinin dağılımı

	Atılan uzun pas sayısı	Yüzde
Ofsayt kurallı maç	566	48,4
Ofsayt kuralsız maç	603	51,6
Toplam	1169	100,0

Çizelge 18. Ofsayt kurallı ve ofsayt kuralsız maçlarda top çalma yüzdelerinin dağılımı

	Top çalma	Yüzde
Ofsayt kurallı maç	685	47,9
Ofsayt kuralsız maç	744	52,1
Toplam	1429	100,0

Çizelge 19. Ofsayt kurallı ve ofsayt kuralsız maçlarda top kaybı yüzdelerinin dağılımı

	Top Kaybı	Yüzde
Ofsayt kurallı maç	685	47,4
Ofsayt kuralsız maç	759	52,6
Toplam	1444	100,0

Çizelge 20. Ofsayt kurallı ve ofsayt kuralsız maçlarda kalecilerin kurtarış yüzdelerinin dağılımı

	Kalecilerin kurtarış sayısı	Yüzde
Ofsayt kurallı maç	84	57,1
Ofsayt kuralsız maç	63	42,9
Toplam	147	100,0

Çizelge 21. Ofsayt kurallı ve ofsayt kuralsız maçlarda faul yüzdelerinin dağılımı

	Faul	Yüzde
Ofsayt kurallı maç	117	62,6
Ofsayt kuralsız maç	70	37,4
Toplam	187	100,0

Çizelge 22.Ofsayt kurallı ve ofsayt kuralsız maçlarda korner yüzdelerinin dağılımı

	Korner	Yüzde
Ofsayt kurallı maç	56	51,4
Ofsayt kuralsız maç	53	48,6
Toplam	109	100,0

Çizelge 23. Ofsayt kurallı ve ofsayt kuralsız maçlarda aut yüzdelerinin dağılımı

	Aut atışı	Yüzde
Ofsayt kurallı maç	120	58,5
Ofsayt kuralsız maç	85	41,5
Toplam	205	100,0

Çizelge 24. Ofsayt kurallı ve ofsayt kuralsız maçlarda serbest atış yüzdelerinin dağılımı

	Serbest atış	Yüzde
Ofsayt kurallı maç	117	62,6
Ofsayt kuralsız maç	70	37,4
Toplam	187	100,0

Çizelge 25. Ofsayt kurallı ve ofsayt kuralsız maçlarda taç atışı yüzdelerinin dağılımı

	Taç atışı	Yüzde
Ofsayt kurallı maç	185	59,9
Ofsayt kuralsız maç	124	40,1
Toplam	309	100,0

Çizelge 26. Ofsayt kurallı maçlarda ofsayt sayısı

	Ofsayt	Yüzde
Ofsayt kurallı	19	100,0

4.TARTIŞMA

Spor bilimlerinde pratik yaklaşımın asıl amacı; teorik görüşleri sahada kullanabilecek tavsiyeler haline dönüştürmektir (Gerisch ve Reichet,1993).

Antrenörlerin asıl amacı ise mevcut performansı geliştirmek olduğundan antrenörlük sürecinde başlanacak en iyi noktalardan biri belirli olaylarda tüm takımın ve bireyin yarış performansını incelemektir (Anonymous,1996b).

Bu yüzden futbol tarihi boyunca sürekli bir değişim ve gelişim içinde olmuştur. Çok zengin fikirlere sahip bu oyunun gelişimi sürecinde bazı metotlar etkinliğini kaybederken bazı metotlar ön plana çıkmıştır. Başlangıçta bir, eğlence sporu olarak görülen futbol son yıllarda “spor” çerçevesi içerisinde kalmakla birlikte bilimin katkıları ile teknik, taktik ve oyun anlayışında önemli gelişmeler kaydetmiştir (Benedek,1995).

Futbolda takım ve bireysel performansın analizi oyunun sürekli ve hızlı yapısından dolayı engelleniyordu. Ayrıca atletik performansta, gelişimi sağlamak için becerinin öğretimi ve antrenesi sıkı bir şekilde analiz şartı ile sağlanır. Sporcunun kondisyonel, zihinsel, teknik ve taktik olarak belli kriterlere göre hangi seviyede olduğu, eksiklerinin ne olduğu, başarısızlığının nedenlerinin tespiti ve ona göre antrene edilmesi gerekliliği sistematik bir analizi gerektirir (Eniseler, 1995).

2006 dünya kupasındaki takımların oynadığı ilk iki maç sonuçlarının toplamına baktığımızda, toplam 32 maçta 75 gol, 51 asist, 344 kaleyi tutan şut, 19606 kısa pas ve 5824 uzun pas yapılmıştır (Anonymous,2006).

Reep ve Benjamin (1968) yaptığı çalışmalarda gollerin %80'inin 3 yada daha az pasla yaptığını bulmuş. Bate ve C.F Hughes (1988) de 1980 yılı uluslar arası maçları analiz ederek uluslar arası seviyedeki her maçta gollerin %84'ünün 4 yada daha az pasla yapıldığını bulmuşlardır (Hughes ve ark.,1993).

Bates 1982 dünya kupasında atılan gollerin %84'ünün 4 ve daha az pasla yapıldığını saptamış. (Wade,1988) Hughes ve arkadaşları uluslar arası 16 maçın analizi sonucu gollerin %94'ünün 4 veya daha az pasla meydana geldiğini bulmuşlardır (Bate,1988).

C. Huges (1986) ve Yamanoko ve Liongin (1993) de yaptığı çalışmalarda başarılı ve başarısız takımların pas sayılarını değerlendirirken tüm alan içinde yapılan pasların fazlalığından ziyade, oyun alanının D ve E bölgesinde (3. bölge) yapılan pasların fazlalığının sonucu etkilediğini bulmuşlardır. Bu sonuç ise, kazanan ve kaybeden takımların birbirleriyle yaptığı maçların analizinden sonra çıkarılmıştır.

Bir başka araştırmada ise Liverpool un 1985-1986 sezonunda oynadığı 6 maç analiz edilmiş maç kazanılırken yapılan pas sayısı kaybedilirken yapılan pas sayısından fazla olduğu bulunmuştur. (Hughes ve ark.,1993).

Buna göre fazla sayıda pas, atakların daha uzun sürede bitirilmesine neden olacaktır. Çok pas fazla zaman alır. Futbol ileriye düşünme, ileriye pas ve ileriye hareket oyunudur. Gereksiz pas rakibe savunmada kalabalıklaşma ve denge kurma şansı verir, gol yapmayı zorlaştırır. Paslaşma fazla ise başarısızlığı artırır (Hughes ve ark.,1993).

Bu araştırmada ise, ofsait kurallı oynatılan toplam 6 maçta 2317 (%49) pas ve 29 gol atılırken, ofsait kuralsız oynatılan toplam 6 maçta ise 2416 (%51) pas ve 15 gol atılmıştır. Bu da ofsait kuralının gol atılmasını engelleyen bir faktör olmadığını ortaya çıkarırken paslaşma fazla ise başarısızlığı artırır görüşünü de desteklemiştir.

Piechnicz, üst seviyedeki başarılı takımların futbol maçlarında, kaleye şutla sonuçlanan maç başına ortalama 16-30 atak meydana geldiği ve bu ataklarda ortalama 7-10 şutta bir gol kaydedildiği rapor edilmiştir (Piechnicz,1983).

Loy, kaleye atılan şutların yüksek derecede sıklığının başarıyı getirmediğini, futbol müsabakasında daha fazla şut çeken takımların ancak %56'sının maçı kazandığını tespit etmiştir (Loy,1990).

Hughes'in (1988) çalışmasında başarılı takımlar, başarısız takımlara göre ceza alanında daha fazla şut atmışlardır sonucuna ulaşılmıştır. (Jinshan,1993).

Dufour, atakların %90'ının kaleye gol için şut çekmeden bittiğini, atakların %10'u kaleye şutla sonuçlanırken, bunlarında ancak %1'inde gole ulaşılabilirdiğini rapor etmiştir. Aynı araştırmacı futbol maçı esnasında oyuncuların topla gerçekleştirdiği tüm tekniklerin ancak %2.4'ünün kale ve şutu içerdiğini belirtmiştir (Dufour,1993).

Bu araştırmada ise ofsait kurallı maçlarda toplam 163 (%55,6) şut atılırken, ofsait kuralsız maçlarda 130 (%44,4) şut atılmıştır.

Ofsait kurallı maçlarda 117 (%62,6) faul yapılırken, Ofsait kuralsız maçlarda 70 faul yapılmıştır. Ofsait kuralsız oyunda oyun büyük bir alana yayıldığı için oyuncular arasındaki yakın mücadele daha az olmuştur. Bu durumda faul oranlarına yansımıştır.

Ofsait kurallı maçlarda toplam 19 ofsait olmuştur. Bu ofsaitlerin 11 tanesi 2. bölgede, 8 tanesi 3. bölgededir.

5.SONUÇ VE ÖNERİLER

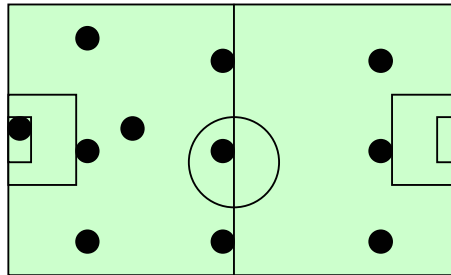
Ofsayt kurallı müsabakalarda takımların genelde 4-4-2 sistemi veya 3-5-2 sistemiyle oynadıkları görülürken, ofsayt kuralı olmadan oynanan müsabakalarda genelde 4-3-3 sistemiyle oynadıkları görülmüştür.

Ofsayt kuralı olmadan oynanan müsabakalarda daha fazla pas yapıldığı tespit edilmesine karşın, daha az gol atıldığı ve şut çekildiği tespit edilmiştir.

Ofsayt kuralı olmadan oynanan müsabakalarda, takımların geride 3-4 oyuncuyla çakılı defans oynadıkları, ileride genelde 2-3 oyuncuyla gol atmaya çalıştıkları ve defanstan forvete yada forvetten defansa yardım yapamadıkları gözlemlenmiştir. Takımların defanstan oyun kurdukları zaman orta alanda büyük bir alan olması sebebiyle ayağa paslaşmaların sık olduğu, yalnız etkili bölgelerde pasların isabetinin azaldığı ve gol pozisyonuna daha az girdikleri saptanmıştır. Defanstan uzun paslarla çıkmaya çalışıldığında ise pasların isabet oranı düşmüş ve forvet oyuncularını defans oyuncularını karşısında az sayıda oldukları için etkili olamamışlardır.

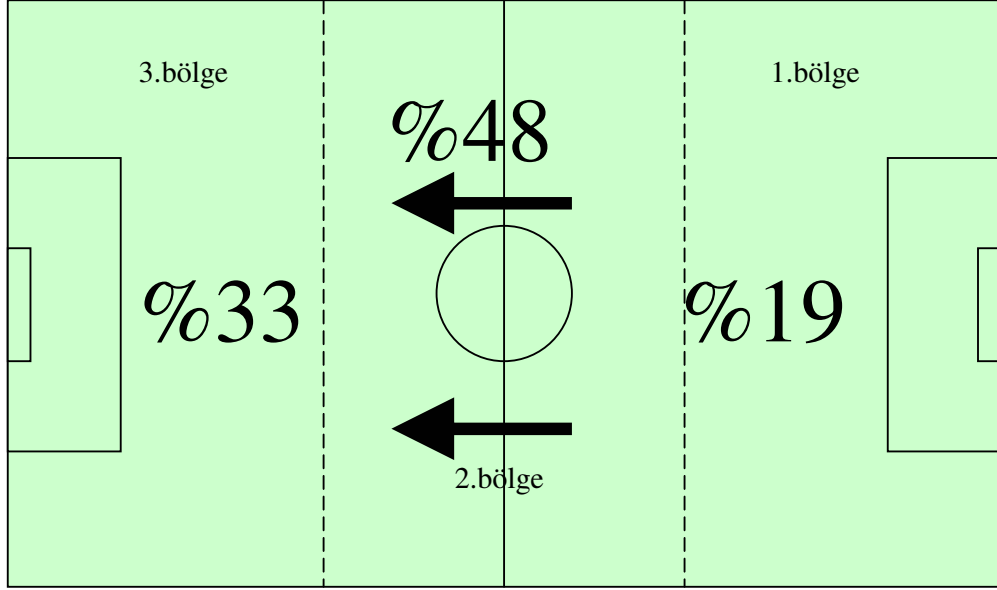
Oyuncuların ofsayt kuralı olmadığı için, sahada iki ceza arasındaki büyük bölgede dizildikleri görülmüş, bölümler arasında iletişim azalmış, ofsayt kurallı maçlarda olduğu gibi oyuncular arasındaki adam adama mücadele, kısa alanda ki sık paslaşmalar fazla olmamıştır. Bu da faul ve serbest atış oranlarına yansımıştır. Ofsayt kurallı müsabakalarda daha fazla serbest atış ve faul olduğu tespit edilmiştir.

Ofsayt kurallı müsabakalarda toplam 19 ofsayt olmuş, bunlardan sadece 4 ü gol olması muhtemel ataklar olabileceği düşünülmüştür. Ofsayt kuralı olmadan oynanan müsabakalarda takımlar defansta fazla oyuncuyla kaldıkları için defansın ilerisinde forvet oyuncularını fazla boş alan bulamamışlardır. Defansın arkasına atılan top genelde kalecilerde kalmıştır.

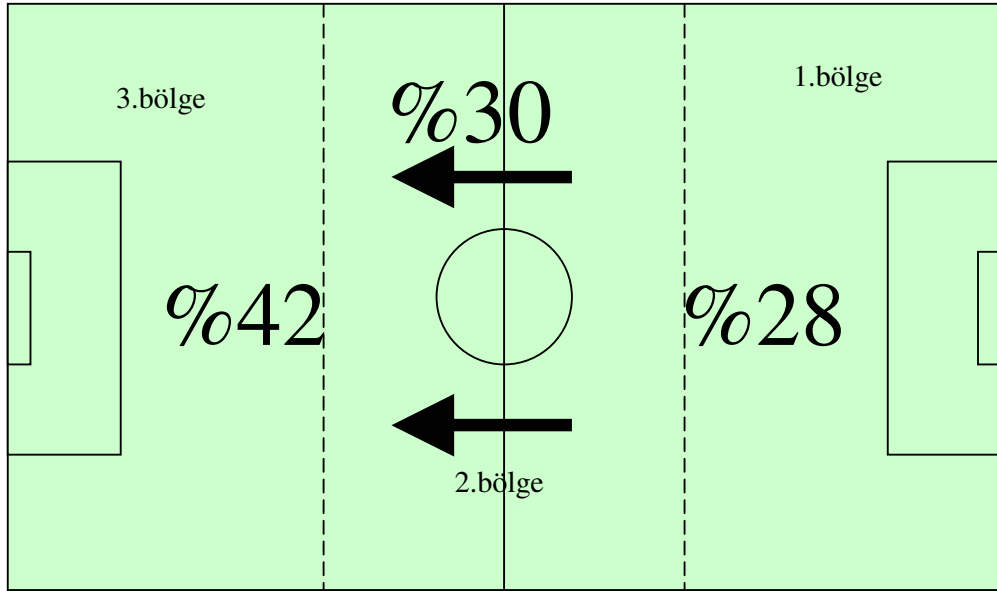

Şekil 6. Ofsayt kuralı olmayan maçlardaki oyuncuların sahaya dizilişleri

Top kayıplarına baktığımızda ofsayt kurallı oyunda 685 (%47,4) , ofsayt kuralsız maçlarda 759 (%52,6) top kaybı olmuştur. Ofsayt kurallı maçlarda top kayıpları genelde orta alanda gerçekleşirken, ofsayt kuralsız maçlarda top kayıpları rakip kale hattında ve kendi kale hattında gerçekleşmiştir.

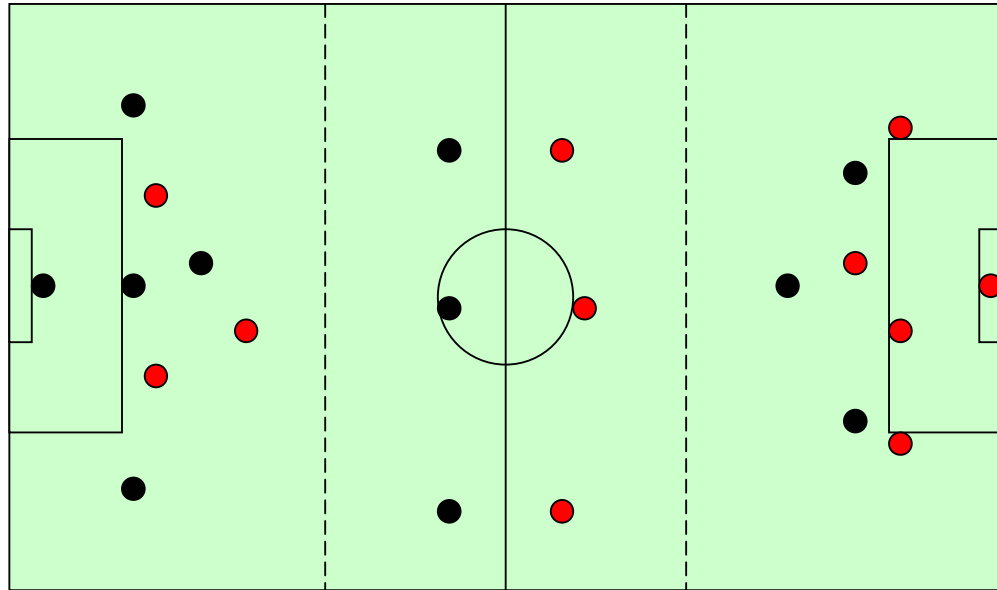
Şekil 7. Ofsayt kurallı maçlarda top kaybı yüzdelerinin oyun alanı üzerindeki dağılımı

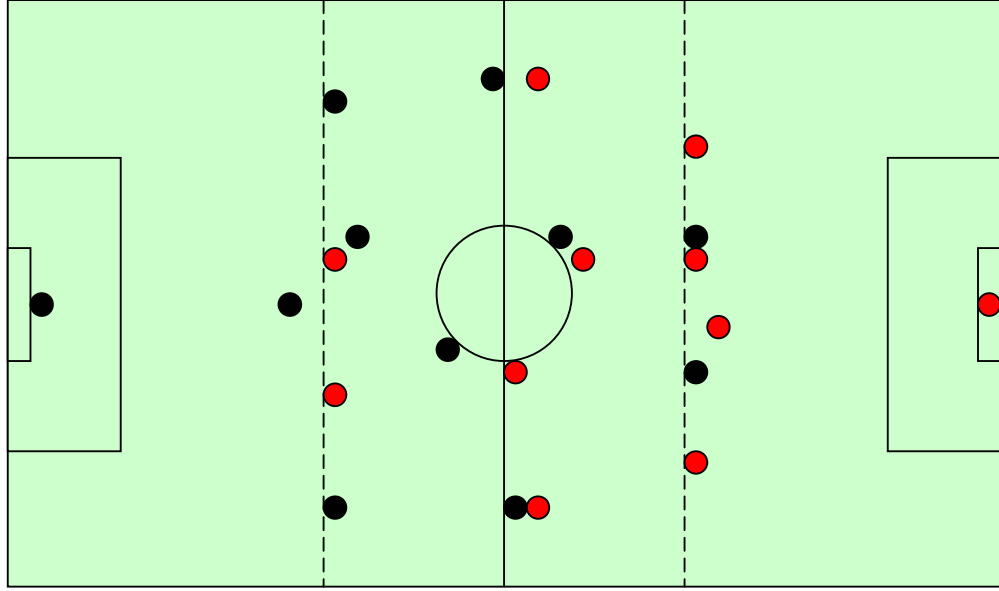
Şekil 8. Ofsayt kuralsız maçlarda top kaybı yüzdelerinin oyun alanı üzerindeki dağılımı

Sahayı 3 bölgeye böldüğümüzde ofsait kurallı maçlarda en çok top kayıplarının %48'lik bir oranla 2. bölgede olduğu ortaya çıkmıştır. Bunun sebebi oyun ofsait kuralı sebebiyle yaklaşık bir 40 metrelik bir bölgede sürekli oynanmaktadır. Defans blokları öne çıktıklarında forvet oyuncuları da onlarla birlikte orta hatta gelmek zorundadırlar. Yaklaşık 20 oyuncunun 40 metrelik bir alanda bulunmaları buradaki mücadeleyi artırmış doğal olarak da top kayıpları , top çalmalar ve fauller, bu bölgede yoğunlaşmıştır.

Ofsait kuralsız maçlarda oyunun daha geniş bir bölgede oynandığı görülmüştür. Yaklaşık 65-70 metrelik bir alana yayılan oyun sisteminde bloklar arası etkileşim zorlaşmış topu diğer bloğa aktarırken top kayıpları fazlaşmıştır. Oyuncuların kale alanlarında fazla olmaları hem kendi yarı alanından top çıkartılırken zorlaşmış hemde rakip alanda gol bölgelerindeki paslaşmalarda top kayıplarını fazlaşmıştır. Orta alanda az oyuncunun bulunması sebebiyle bu alanda paslaşma daha kolay olmuş ve top kayıpları en az görülmüştür.

Şekil 9. Ofsait kuralsız maçlarda oyuncuların sahaya dizilişleri

Şekil 10. Ofsayt kurallı maçlarda oyuncuların sahaya dizilişleri

Sonuç olarak, ofsayt kuralının geçerli olduğu toplam 6 müsabakada ofsayt kuralının gol sayısının azalmasını engelleyen bir faktör olmadığı gözlenmiştir. Ofsayt kuralı oyunun her anında tüm oyuncuları daha aktif bir şekilde olmalarını sağlamanın yanında forvet oyuncularının kale önlerinde beklemelerini dolayısıyla defans oyuncularının da kale önlerinde bulunmamasını sağlayarak daha fazla mücadelenin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bu kural sayesinde oyuncular takım halinde hücum ve takım halinde savunma yapmaları gerekliliği ortaya çıkmıştır. Buda oyuna daha fazla tempo kazandırmıştır.

Bu araştırma sonucunda aşağıdaki öneriler geliştirilebilir.

- Farklı yaş gruplarında ofsaytlı ve ofsaysız müsabakalar düzenlenerek taktik inceleme ve analizler gerçekleştirilebilir.
- Farklı lig düzeylerinde ofsaytlı ve ofsaysız müsabakalar düzenlenerek taktik inceleme ve analizler geliştirilebilir.
- Ofsayt kurallı ve ofsayt kuralsız oynanan maç sayıları artırılarak araştırmalar genişletilebilir.
- Tartışma konusu olan sahanın belirli bölgelerinde ofsayt uygulamasına yönelik kurgular yapılarak araştırmalar gerçekleştirilebilir.

ÖZET

Ofsayt Kuralı İle Ofsayt Kuralı Olmadan Oynanan Futbol Oyunundaki Maç Analizi Sonuçlarının İncelenmesi

Bu araştırmanın amacı, ofsayt kurallı ve ofsayt kuralı olmadan oynanan futbol müsabakalarındaki taktik değerlendirmelerin bilgisayarlı ortamda maç analizi yapılarak karşılaştırılmasıdır.

Nevşehir’de 2005-2006 Futbol Sezonunda 1. Amatör Kümede mücadele edecek olan 4 Amatör Futbol takımında oynayan toplam 72 oyuncu araştırmaya katıldı. Bu 4 takım arasında çift devreli lig usulü 12 karşılaşma yaptırılarak ve bütün takımların aynı futbolcuları müsabakanın başında oynatıp aynı dakikalarda oyuncu değişiklikleri yapmaları sağlanarak ligin ilk devresi ofsayt kuralı ile, ligin 2.devresi ofsayt kuralı olmadan oynatılarak kaydedildi. İlk devredeki maç kayıtları ile 2. devredeki maç kayıtlarının analizinin karşılaştırılması ve değerlendirilmesi yapıldı.

Müsabakalar 30 ar dakikadan oluşan 2 devre halinde oynatıldı ve devreler arasında 10 dakika dinlenme süresi verildi. Maçlar SAMSUNG SCL 700 marka kamera ile sahanın tamamını görececek bir yerden kaydedildi.

SAMSUNG SCL 700 marka kamera ile kaydedilen maç görüntüleri, Snazzi III USB2 capturing device ile bilgisayara aktarıldı , ve MATBALL maç analiz programı kullanılarak, her bir maç ayrı olarak analiz edildi.

Ofsayt kuralı ile ofsayt kuralı olmadan oynanan müsabakalarda, oyun hangi bölümde oynandı, kaç oyuncu hücum katıldı, paslaşma yüzdesi, uzun pas, şut, korner, taç, aut, faul, serbest atış, gol, gol pozisyonu, top kazanma, top kaybı gibi parametreler incelendi.

Bu araştırma sonucunda ofsayt kurallı maçlarda toplam 29 gol (%65,9), ofsayt kuralsız maçlarda toplam 15 gol (%34,1) atılmıştır. Ofsayt kurallı maçlarda; 163 şut (%55,6), 2317 paslaşma (%49), 566 uzun pas (%48,4), 117 faul (%62,6) olurken ofsayt kuralsız maçlarda; 130 şut(%44,4), 2416 paslaşma(%51), 603 uzun pas (%51,6) ve 70 faul (%37,4) olmuştur. Ofsayt kuralının gol atılmasını engelleyen bir faktör değil aksine gol atılmasını kolaylaştıran bir oyun sistemi ortaya çıkardığı tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Analiz, futbol, maç analizi, ofsayt, taktik

SUMMARY

Searching The Results Of The Match Analysis In The Football Games With Or Without Offside Rule.

The aim of this research is analysing and making the comparison of the tactical evaluations of the football competitions with or without offside rule by using computer.

72 players of four amateur football teams which will content in 1st Amateur League in 2005-2006 Football Season in Nevşehir participated the research. Twelve matches was holded on between these four teams. Each matches had two halves. In all these matches the same players of these teams began the matches and all the substitutions was at the same times. The first halves of these matches were played with offside rule, these cond halves were played without offside rule and all the mathes were recorded. The analysis' of the records of first halves and second halves were compaired and evaluated.

The matches were played in two halves and each halves were thirty minutes. And ten minuted breaks were given between the halves. All the matches were recorded from a point which the whole field can be seen with SAMSUNG SCL700 camera and these images were transfered to computer with III USB2 capturing device then every matches analyzied with the MATBALL mach analyze program.

In the matches with or without offside rule the parameters like the division which the game played ,the number of the players who joined the offence, the rate of passing, long pass, goal kick, corner, out, touchdown, foul, free kick, goal, goal position, getting the ball, losing the ball were researched.

As a result, 29 goals were kicked in offside ruled matches and 15 goals were kicked in the matches without offside rule. In the offside ruled matches, 163 goal kicks (%55,6), 2317 passes (%49), 566 long passes (%48,4) and 117 fouls (%62,6) occured. But in the matches without offside rule 130 goal kicks (%44,4), 2416 passes (%51), 603 long passes (%51,6) and 70 foul (%37,4) occured. So it is determined that the offside rule is not a factor that hurdles the goal kicking on the contrary it eases the goal kicking.

Key Words: Analysis, football, match analysis, offside, tactics

KAYNAKLAR

- AKŞAR, T. (2005). Endüstriyel Futbol. İstanbul. Literatür Yayıncılık. S.153
- ANONYMOUS, (1973). Türk Futbolunda 50 Yıl. Ankara. Futbol Federasyonu Yayınları.
- ANONYMOUS, (1986a). FİFA Laws of The Game. Zurich. S.1-60.
- ANONYMOUS, (1986b). The Coach at Work. N.C.F. Coaching Handbook, The National Coaching Fundation, Leeds. No:11
- ANONYMOUS, (1992). "Türk Futbol Tarihi 1904-1991", Cilt: 1, Türkiye Futbol Federasyonu Yayınları
- ANONYMOUS, (1997). Morpa Spor Ansiklopedisi. Ankara. Cilt:2, S.109-217
- ANONYMOUS, (2005). Futbol Oyun Kuralları. FİFA 11 Hitzigweg, 8030 Zurich. S.34,35
- ANONYMOUS, (2006). Dünya Kupası Analizi. Erişim:<http://fifaworld.yahoo.com>
Erişim Tarihi: 19.06.2006
- BATE, K. (1988). Football Chance, Tactics and Strategy. T.Reilly, J.Clarys, A. Stibbe (Eds). *Science and Football*. London: E&FN Spon
- BENEDEK, E. (1995). İkili Mücadele. *Bilim ve Teknoloji Dergisi Futbol*. Ankara. Sayı 4, S.11-12,
- DUFOUR, M. (1993). Computer Assisted Scarting Soccer. T.Reilly, J. Clarys, A.Stibbe (Eds). *Science and Football*, London:E&FN Spon.
- DURUSOY, İ. (2002). Futbol Teorisi. İstanbul. Boyut Yayınları. S.54
- ENİSELER, N. (1995). Futbolda Süratin Görünümü. Ankara. *H.Ü. Spor Bil. Ve Tek. Derg.* Yıl 2, Sayı:1, S. 3,4,5
- ENİSELER, N. (1995). Futbolda Sistemik Maç Analizi. *Ankara. Bilim ve Teknoloji Dergisi Futbol*. Sayı4, S.24-26
- ENİSELER, N., DURUSOY, F. (1992). Futbolcu ve Spor Yapmayan Genç Erkeklerde Vücut Yağ Oranı ile Aerobik Kapasite İlişkisi. Ankara. Spor Bilimleri 2. Ulusal Kongresi Bildirileri. H.Ü. Spor Bil Ve Tek. Y.O Yayını. Yayın no 3, 20-22 Kasım 1992. S.254
- FERAH, A. (1998). Futbol Eğitim Öğretim. Ankara. Dizgi Yayınevi.
- GERİSCH, G., REİCHEL, T. (1993). Compitür-and viseo-alded anlysis of football Games. *Science and Football* (Editör;T.Reilly,J.Claryss,A.Sitibbe), E-Q-F-N,PON, pp167-173, London

- GÜRSER, Ç., OLGUN, P. (1991). Sporda Başarıyı etkileyen faktörler, Sportif Yetenek Araştırma Metodu. Ankara. T.S.V. S.5-43.
- GÜVEN, Ö. (1999). Futbol Topu İle Oynamanın Bazı Kültürlerdeki Benzer Görünümleri ve Tarihsel Gelişimine Ait Bilgiler. *H.Ü. Spor Bil. Ve Tek. Derg.*, Ankara, Yıl:6, Sayı:2, S.4-14, Sayı: 3, S.8-13.
- GÜMÜŞ, S. (2000). Futbol ve Biz. İstanbul. Can Yayınları. S.222
- HUGHES, M., K.ROBERTSON., A.NİCHOLSON, (1993). Comparison of Patterns Play of Successful and Unsuccessful Teams in the 1986 World Cup for Soccer. *Science and Football*. (Editör;T.Reilly, J.Claryss, A.Stibbe),E-Q-F-N, SPON pp363-367,London,
- MÜNİROĞLU, S., VD.(1995). Futbol Takımlarının Bazı Fiziksel Özelliklerinin Başarılı Olmalarında Etkilerinin İncelenmesi. *Ankara H.Ü. Futbol Bilimleri Dergisi*. Sayı 3.. S. 25-29
- JINSHAN, K., YAMATA, M., MATSUMOTO, M. (1993). An Analysis of The Goals in The 14 th. World Cup. T. Reilly Clarys, A. Stibbe (Eds) *Science and Football*. London: E&FN Spon
- LOY, R. (1990). Entwicklungstendenzen in Weite Fußball. *Fußball Training*. 2, (3). 26-36
- PIECNICK, A. (1983). Preparation of Football Teams for Mondial Competition in 1986. Communication to 9 th UEFA Course for National Coaches and Directors of Coaching Of the Member Associations. Split
- TÜREL, M. (1990). Futbol Teknik-Taktik-Kondüsyon-Antrenman Planlaması. İstanbul. TFF Eğitim Müdürlüğü Yayınları. S.440-444
- WADE, A. (1988). Soccer Strategies. London

ÖZGEÇMİŞ

I- Bireysel Bilgiler

Adı : Tuna
Soyadı : Ayran
Doğum yeri ve tarihi : Ankara 1980
Uyruđu : T.C
Medeni durumu : Evli
Askerlik durumu : Tecilli
İletişim adresi : 23 Nisan İ.Ö.O Merkez / Nevşehir
Telefonu : 0532 208 49 30
E mail adresi : tunayran@yahoo.com

II- Eğitimi

Üniversite : Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Y.O.
Lise : Mimar Kemal Lisesi
Orta Okul : Cebeci Orta Okulu
İlkokul : Malazgirt İ.Ö.O.
Yabancı dili : İngilizce

III- Ünvanları

Beden Eğitimi Öğretmeni (2004-)
Futbol Hakemi (2002-.....)

IV- Mesleki Deneyimi

Nevşehir 23 Nisan İ.Ö.O. Beden Eğitimi Öğretmeni (2005- ...)

Nevşehir Kavak İ.Ö.O. Beden Eğitimi Öğretmeni 2004-2005

Klasman Futbol Hakemliği 2002-...

Amerika Chicago Six Flags Great America Şirketinde Oyun Operatörü
2002 yaz dönemi (4 ay)

Ankara Sports International Spor Merkezinde Cankurtaran ve Fitness
Eğitmenliği 2000-2004

Ankara Petrolofisi Spor Kulübü futbol oyuncusu 1996-2000

Ankara Batıkent Spor Kulübü futbol oyuncusu 1990-1996

V- Bilimsel Etkinlikleri

“Futbolda oyun kurallarının ve taktiklerin tarihsel gelişimi” konulu

Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hareket ve Antrenman

Anabilim Dalı Yüksek Lisans Semineri 2006

VI- Diğer Bilgiler

M.E.B. Beden Eğitimi Geliştirme Semineri 2006

T.F.F. Futbol Hakemliği Semineri 2006

M.E.B. Rehberlik Anlayışı Kazandırma Semineri 2004

Türkiye Sualtı Sporları Cankurtarma Sukayağı ve Paletli Yüzme

Federasyonu Cankurtaranlık kursu 1999